Kent Dergi

Kültür, Sanat ve Yaşam

Aralık 2025

Ayşe Başkanla Bisikletli Yaşam

"Bir Eskişehir Klasiği"

Hoşnudiye Mahallesi Cengiz Topel Caddesi 49/A
Tepebaşı, Eskisehir

İmtiyaz Sahibi
Kent Dergi
Kültür, Sanat ve Yaşam

Genel Yayın Yönetmeni
Özlem Aslan

Yazı İşleri Sorumlusu
Ufuk Akçay

Yazı Editörü
Akif Suna

Yayın Ekibi
Adem Kart
Akif Suna
Amir Ebrahimi
Bihter İşici Karakaş
Burak Ata
Ebru Kandemir
Emre Mangaltepe
İnanç Karakaş
Murat Kökdemir
Özlem Aslan
Ufuk Akçay
Samet Özyünsel
Yeliz Kaya

Görsel Tasarım
Kent Medya

Kapak Fotoğrafı
Ufuk Akçay

Dergiyi Buralardan Ücretsiz Alabilirsiniz
Monk Coffee & Books
Craft & Co. Workshop Space
Red Truck26

Reklam ve İş Birliği
0541 910 26 22
0532 595 43 68
info@kentmedya.tr

Yönetim Yeri
Büyükdere Mahallesi, Ediphan Sokak,
No:25/12 Odunpazarı, Eskişehir

Basım Yeri
Litros yolu 2.Matbaacılar Sitesi
2NC1 Topkapı /İstanbul
0212 - 523 37 37 (pbx)

Editörün Notu

Özlem Aslan
Genel Yayın Yönetmeni

Aralık ayı, bizim için bir başlangıç.
Uzun hazırlıkların, paylaşılan fikirlerin, sabahlara kadar süren heyecanın sonunda; ilk sayımızla sizlerleyiz.

Bu sayıda, şehrin toprağından ilhamla doğan hikâyelere yer verdik.
Lületaşı'nın yerin altından gün yüzüne çıkıp ustaların ellerinde sanat eserine dönüşen zarafetini, Kızılinler'in şifalı sularında saklı doğa mucizesini, seramik sanatçısının dokunuşlarındaki emeğin sıcaklığını, bisiklet yollarının şehre kattığı hareketi ve özgürlük duygusunu, pedallarla buluşan sanatın ve kelimelerin hikâyesini anlattık.

Bisiklet yolları…
Ulaşımı kolaylaştırmanın yanı sıra, şehre bir kültür kazandırır aslında. İnsanların birbirine daha yaklaştığı, doğayla daha uyumlu yaşadığı, sokakların yeniden insana ait olduğu bir kültür.

Kent Dergi tam da bu anlayışla doğdu.
Kentin hızına değil, ritmine kulak veren; duvarların ardındaki hikâyeleri, sokakların içindeki yaşamı anlatan bir dergi olma isteğiyle…

Bu ilk sayımızda, bisiklet yollarının şehre kattığı kültürü, bu kültürün insanı nasıl dönüştürdüğünü ve yaşamla kurduğu bağın anlamını paylaşıyoruz.

Bazı dokunuşlar vardır; o anda fark edilmese de, zamanla değeri anlaşılır ve şehrin dinamiklerini kökten değiştirir.

İşte bizler de birer bisiklet kullanıcısı olarak, böyle bir başlangıcın ilk adımını atan ***Başkanımız Ayşe Ünlüce'ye;*** dergimizin ilk sayısına konuk olduğu ve Eskişehir'i bisiklet yollarıyla buluşturduğu için gönülden teşekkür ediyoruz.

Ayşe Başkan ile Kent Vizyonu & Bisikletli Yaşam

Merhaba, Kent okurları, ilk sayımıza konuk olan Ayşe Başkan'la, şehrin ritmini değiştiren bisiklet yolları üzerine keyifli bir sohbet gerçekleştirdik. Pedal seslerinin sokaklara kattığı hareketten, kültürel alışkanlıklarımızı nasıl dönüştürdüğüne ve sosyal hayatı nasıl canlandırdığına kadar pek çok konuyu konuştuk. Sürdürülebilir bir kent için atılan her adımın, geleceğe bırakılan bir nefes kadar değerli olduğunu hatırlatan bu söyleşi, Eskişehir'in dönüşen bisikletli ulaşım kültürünü keşfetmek isteyenler için yeni bir pencere aralayacak. Bir bisiklet kullanıcısı olarak Başkanımızın şehrimize kattığı bu vizyonu kendi kelimeleriyle sizlere aktarmak benim için paha biçilmez bir deneyim oldu. Çok uzatmadan sizleri söyleşiyle baş başa bırakıyorum.

Sayın Başkan, Eskişehir özellikle son yıllarda bisiklet dostu bir şehir olarak anılıyor. Sizce bu dönüşümün arkasında nasıl bir vizyon var? Bu şehir, bisikletle nasıl bir kimlik kazanıyor?

Eskişehir'in bisiklet dostu bir şehir olması aslında tesadüf değil; şehrimizin demografik ve coğrafi yapısının doğal bir sonucu. İşçi, memur, beyaz yaka gibi emekçilerimizin yanı sıra, üniversitelerimizin katkısıyla genç ve öğrenci nüfusunun da oldukça yüksek olduğu bir kentiz. Bunun yanında şehir merkezimiz için "düz ayak" tabiri gerçekten de yerinde bir tanım. Erişilebilirlik kolay; bu da günlük yaşamda bisikleti tercih etmeyi son derece pratik hale getiriyor.

Hatta TRT arşivlerinde yer alan 1972 yılına ait bir görüntü, bu kültürün ne kadar köklü olduğunu gösteriyor. o dönemde TÜLOMSAŞ'ta, kış günü çekilmiş o karelerde işe bisikletle gidip gelen yüzlerce emekçiyi görebiliyoruz. Dolayısıyla Eskişehir'de bisiklet, bugün yeniden hatırladığımız bir kültür aslında. Bu dönüşümün arkasında "yaşanabilir şehir" vizyonu var; yani dengeli, doğayla uyumlu ve insanı merkeze alan bir şehir.

Bisikletli ulaşım denince akla bisiklet yolları değil, bir yaşam biçimi geliyor. Belediyenin bu konudaki yaklaşımı şehir kültürünü nasıl etkiliyor, insanlar arasında nasıl bir farkındalık oluşuyor?

Bisikletli ulaşım, bir ulaşım politikasından çok bir kültürel değişim projesi. Planlama yaparken yalnızca teknik kriterlere değil, güvenlik, erişilebilirlik ve toplumsal fayda ilkelerine de odaklandık. Bisiklet yollarını toplu taşıma hatlarıyla, park alanları ve yeşil alanlarla bütünleştirdik. Bu da kent için fiziksel değil, kültürel bir dönüşüm için ivme yarattı. Böylece Eskişehir, bisikletli ulaşımın kent kültürünün bir parçası haline gelmesiyle birlikte, zamanla daha yeşil ve daha yaşanabilir bir şehir kimliği kazanacak.

Sürdürülebilir kentler denince genelde büyük şehirler örnek gösteriliyor. Eskişehir bu konuda nasıl bir model oluşturuyor sizce?

Eskişehir'in avantajı, yönetilebilir ölçekte bir şehir olması. Bu sayede daha bütüncül planlama yapmak mümkün. Biz, büyük şehirlerin aksine, dengeli gelişimi tercih ediyoruz. Bisikletli ulaşım, toplu taşıma ve yaya öncelikli planlar bu dengenin ana unsurları. Eskişehir, orta ölçekli şehirlerin sürdürülebilirlikte nasıl öncü olabileceğini gösteren güzel bir örnek. Kentimiz, çevre bilinci yüksek, planlı altyapısı güçlü ve katılımcı yönetim anlayışıyla Türkiye'de emsal alınabilecek bir model oluşturuyor.

Şu anda şehir genelinde bisiklet yollarının hangi etapları tamamlandı, kaç kilometrelik bir ağdan söz ediyoruz?

3 etaptan oluşan Bisiklet Yolları ve Park İstasyonları Yapım İşi projemizin 1. etabını tamamlamak üzereyiz; bu da 25 kilometrelik bisiklet yolu ve 10 noktada bisiklet park istasyonuna tekabül ediyor. 2. etabı da bitirdiğimizde, ilgili Bakanlık tarafından yayımlanan "Bisiklet Yolları Yönetmeliği"ne uygun 13 kilometrelik bisiklet yolları ve 26 farklı

Hazırlayan : Özlem Aslan

noktada bisiklet park istasyonlarımızı tamamlamış olacağız.

2. ve 3. etaplar hakkında da çok konuşuluyor. Bu etaplarda ne tür yenilikler olacak, hangi bölgeler projeye dahil ediliyor?

1. etap projemiz, şehrin en yoğun ve en canlı alanlarından geçmektedir. 2. etap ise 1. etap güzergâhını tamamlar nitelikte olup, Eskişehir Osmangazi Üniversitemize, Sazova Bilim Kültür ve Sanat Parkımıza değerek tren garı üzerinden Fabrikalar Bölgesi olarak bildiğimiz alanda 1. etaba bağlanmaktadır. Amaç, hem eğitim ve kültür bölgelerini hem de üretim ve istihdam merkezlerini bisiklet ağı üzerinden entegre etmek. Bu sayede iş, okul ve sosyal yaşam alanları arasında bisikletle erişim artık çok daha kesintisiz hale gelecek.

Üçüncü etap ise bu yapıyı tamamlayan bir üst kademeyi oluşturuyor. Bu hat, şehir içinde bisikletlilerin güvenli geçişini sağlayan sürekli ve ölçülebilir bir bisiklet omurgası niteliğinde. Yani projenin artık fiziki olmasının yanı sıra, şehir sistemine entegre bir ulaşım altyapısı haline geliyor.

Bu tür projelerde en büyük zorluklar genellikle kara yolu bağlantılarında ve şehir içi düzenlemelerde yaşanıyor. Eskişehir özelinde karşılaştığınız başlıca zorluklar nelerdi? Halktan gelen tepkiler, öneriler hatta eleştiriler karar süreçlerinizi nasıl etkiliyor?

En büyük zorluk, mevcut altyapıyı dönüştürmekti. Şehrin bazı noktalarında yolların darlığı ya da özel mülkiyet sınırları planlamayı zorlaştırabiliyor. Buna rağmen birçok kavşakta araç trafiğini olumsuz etkilemeden, en önemlisi de bisikletlilerin güvenliğini ön planda tutarak çalışmalar yürüttük. Ayrıca sürücü alışkanlıkları da önemli bir etken. Ancak sürekli bilgilendirme kampanyaları, özel etkinlikler ve medya iletişimiyle bu farkındalığı arttırıyoruz. Artık sürücüler de bisikletlilerin kent yaşamının bir parçası olduğunu daha fazla kabulleniyor.

Bu süreçte çok paydaşlı bir model izliyoruz; Emniyet Müdürlüğü, Karayolları 46. Şube, Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla koordine bir şekilde çalışıyoruz. Kurulan Sürdürülebilir Kentsel Hareketlilik Komisyonu da bu iş birliğinin önemli bir parçası. Her kurumun katkısı değerli, çünkü bisikletli ulaşım tüm kentin sahiplenmesi gereken bir konu.

Elbette halktan gelen eleştiriler ve öneriler de süreci şekillendiriyor. Başlangıçta bazı alışkanlıkları değiştirmek kolay olmasa da zamanla vatandaşlarımızın bisiklet yollarını benimsediğini görüyoruz. Belediyemize gelen geri bildirimler doğrultusunda güzergâhları, güvenlik önlemlerini ve düzen noktalarını iyileştirdik. Kullanıcılarımızın en büyük beklentisi güvenlikti; bu nedenle çoğu cadde ve bulvarda araç ve yaya trafiğinden arındırılmış bisiklet yolları oluşturuldu. Vatandaşlarımızın önerileriyle talep edilen ve teknik olarak uygun görülen noktalarda proje revizyonları yaptık. En önemli başarımız ise şu: proje yaşayan, halkla birlikte gelişen bir yapıya dönüştü.

Şehir planlamasında insan odaklı ulaşım çok konuşulan bir kavram. Sizce Eskişehir'in bisiklet vizyonu bu kavramı günlük yaşantıda nasıl görünür kılıyor?

İnsan odaklı planlama, 2000'li yıllardan itibaren kent politikamızın temelidir. Eskişehir'de ulaşımı değerlendirirken her zaman şu soruyu soruyoruz: Vatandaşımız bu kentte yürüyerek, bisikletle ya da toplu taşımayla ne kadar güvenli, konforlu ve keyifli bir şekilde hareket ediyor.

Hazırlayan: Özlem Aslan

Bisiklet yolları, yaya öncelikli caddeler, geniş yeşil alanlar ve erişilebilir kamusal mekânlar bu vizyonun parçasıdır. Projemiz, okullardan tramvay duraklarına, parklardan üniversite kampüslerine kadar günlük yaşamın her noktasına dokunuyor. Böylece bisiklet sadece bir hobi değil, bir ulaşım alternatifi haline geliyor.

Geleceğe baktığınızda, bisikletli ulaşımın Eskişehir'de sadece yollarla sınırlı kalmayıp kültürel, ekonomik ve sosyal yaşamla da bütünleştiği bir kent kimliği oluşturma potansiyelini nasıl görüyorsunuz?

Bisiklet, turizmi, sanatı, eğitimi ve ekonomiyi bir araya getiren bir araç haline gelebilir. Özellikle Odunpazarı ve Porsuk çevresi gibi bölgelerde bisiklet rotalarını kültürel duraklarla ilişkilendiren projelerimiz var. Böylece ziyaretçiler şehri daha yavaş, daha derin ve çevreyle daha iç içe bir şekilde deneyimleyebilecek. Aynı zamanda üniversite öğrencilerinin günlük ulaşım alışkanlıklarında bisikletin daha fazla yer alması için kent–kampüs bağlantılarını da güçlendiriyoruz.

Eskişehir'in sosyal yapısı da bu dönüşümü destekliyor. Çünkü bu şehir, kamusal alanlarda sosyalleşmeyi, birlikte vakit geçirmeyi seven bir kent kültürüne sahip. Bisiklet yolları da bu kültürün doğal bir uzantısı haline geliyor. Bugün özellikle Adalar bölgesi, üniversite çevreleri, Kentpark ve İsmet İnönü-1 aksı boyunca insanların, nefes almak, sosyalleşmek ve şehirle bağ kurmak için de bir araya geldiklerini görüyoruz.

Bu bizim için çok kıymetli bir dönüşüm. Hedefimiz, bisiklet yollarını ulaşım alt yapısı olmak dışında, kamusal yaşamı güçlendiren, insanları buluşturan ve Eskişehir'in estetik, kültürel ve sosyal dokusunu zenginleştiren bir araç olarak geliştirmek.

Son olarak, Eskişehir'lilere ve özellikle genç kuşaklara sürdürülebilir ulaşım konusunda ne söylemek istersiniz? Bisiklet, bu şehrin geleceğinde nasıl bir sembol olabilir?

Genç kuşaklar değişimin gerçek aktörleri. Onlara en büyük mesajım şu: Bisiklet sadece bir ulaşım aracı değil, bir duruş, bir yaşam biçimi. Eskişehir her zaman gençliğiyle, dinamizmiyle ve yeniliklere açıklığıyla öne çıkan bir şehir oldu. Sürdürülebilir ulaşım da bu ruhun bir yansıması aslında.

Gençlerimizin çevreye, doğaya ve yaşadıkları kente olan duyarlılığını çok önemsiyorum. Onların enerjisiyle Eskişehir'i daha yeşil, daha adil ve daha yaşanabilir bir şehir haline getireceğimize inanıyorum.

Bisiklet, bu dönüşümün en güçlü sembollerinden biri. Hem özgürlüğü, hem çevre bilincini hem de şehirle kurduğumuz samimi bağı temsil ediyor. Biz de belediye olarak bu bilinci büyütmeye, bisikletli ulaşımı kentin kimliğinin kalıcı bir parçası haline getirmeye kararlıyız. Çünkü Eskişehir'in geleceği, pedallarıyla yönünü belirleyecek o gençlerin ellerinde.

Kent Medya

"sosyal medyada nasıl göründüğün çok önemli"

kentmedya.tr www.kentmedya.tr @kentmedya

Harun Çakmaklı

Trafik Eğitimi Duayeni

"EHLİYET ALMAK YETMEZ, SÜRÜCÜ OLMAK GEREK!"

Sürücü kursu sektöründe uzun yıllardır faaliyet gösteriyorsunuz. Öncelikle bu işe nasıl başladığınızı ve yıllar içinde gördüğünüz değişimleri anlatır mısınız?

Memnuniyetle. Ben emekli bir matematik öğretmeniyim. 1996 yılında direksiyon usta öğreticilik ve trafik öğretmeni sertifikamı alarak bu sektöre girdim. Başlangıçta pist sorumluluğu, müdür yardımcılığı ve müdürlük gibi idari görevlerde bulundum, ardından kendi kursumu kurdum. Amacım her zaman eğitimde en üst seviyeye çıkmaktı. Bu süreçte Eskişehir Sürücü Kursları Dernek Başkanlığı yaptım ve hâlen Sürücü Eğitimi İşverenleri Sendikası'nda danışman ve bilirkişi olarak görev yapmaktayım. Eskişehir ve Bozüyük'te açtığım kurslarla 700'e yakın direksiyon hocası ve trafik öğretmeni yetiştirdim. Sektöre girişimdeki tek motivasyonum, yapılan işi en iyi şekilde icra etmekti.

Ehliyet almak isteyen adayların en çok zorlandığı aşama sizce teorik bilgi mi, yoksa direksiyon pratiği mi?

Adaylar teorik bilgide fazla zorlanmıyor; ancak mevcut teorik eğitim ezber temelli olduğu için maalesef kalıcı olamıyor. Asıl zorlanma direksiyon pratiğinde yaşanıyor. Kurslarda verilen 14 saatlik direksiyon dersi kesinlikle yeterli değil. Bu süre sadece genel prensipleri göstermeye yeter. Mevcut sistemdeki en büyük sıkıntı, adayların L park ve park etme gibi manevralara 6-7 saat çalıştırılması ve bunları yapamayınca bırakılmasıdır. Oysa ki asıl önemli olan, adayın bu manevralardan çok şehir trafiğinin içinde eğitim almasıdır.

İyi bir sürücü olmanın temelinde ne var? Adaylara hangi davranışları kazandırmaya çalışıyorsunuz?

İyi bir sürücü olmanın temeli algılamayı geliştirmektir. Tıpkı bisiklet kullanmayı beynin kendi kendine öğrenmesi gibi, temel sürüş hareketlerinin de algılanması gerekir. Eğitmen olarak benim için en zor zaman ilk dört saattir; adayla iletişim kurmak ve ona temel hareketleri oturtmak. Bu aşamadan sonra aday kendi kendine ilerler.

İyi bir eğitmen, adayla doğru iletişim kuran, güler yüzlü ve moral veren kişidir. Öğretmenler, adayın hataları karşısında ses tonunu yükseltmemeli, yapıcı ve cesaretlendirici olmalıdır. Unutmamalıyız ki, öğrenemeyecek kimse yoktur, öğretemeyecek insan vardır. Bir de şunu eklemeliyim: Direksiyon öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerle kendilerini yenilemeleri şarttır. 20 yıl önceki bilgilerle eğitim vermek eksik kalır. Ben şu yaşıma geldim, hâlâ yönetmelik ve yenilikleri takip ederim ve duyurmaya çalışırım. Adayların zorlanmasının sebebi de bu konuda yeterli kaygısı olmayan eğitim kadrosundan kaynaklanıyor.

Yasal düzenlemelerdeki son yenilikler ve ehliyet alma süreci hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Mevcut durumda söylediğim gibi 14-16 saatlik direksiyon dersi, özellikle

serbest güzergâhta yapılacak yeni sınav sistemi için kesinlikle yeterli değildir. Biz bu sürenin en az 20 saate çıkarılmasını talep ediyoruz.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yeni düzenlemeleri umut vericidir. Özellikle profesyonel sınav yapıcılarının yetiştirilmesi planlanmaktadır. Bu profesyoneller sadece sınavla ilgilenecek ve sınavlar haftanın her günü yapılabilecektir. Bu, eğitim kalitesini artıracak önemli bir adımdır.

Trafikte saygı, sabır ve empati bir güvenlik meselesi haline geldi. Bu bilinci arttırmak için neler yapılmalı?

Eğitimin temelinde empati olmalıdır. Adaylara her zaman, "kendini karşıdakinin yerine koy" prensibini öğretiyorum. Empatisi olanın sempatisi olur, aksi halde itici olur. Karşınızda trafik polisi yok diye kuralları ihlal etmek, kendi hayatınız için bir nevi "hırsızlıktır".

Bu bilinci topluma yaymak hayati öneme sahip olduğu için, ben şahsen ilkokul 3. sınıftan itibaren trafik dersinin asıl ders olarak müfredata konulmasını savunuyorum. Bu sayede yalnızca ehliyete sahip olan değil, bilinçli yaya ve sürücü yetiştirmiş oluruz. Unutmamalıyız ki, eğitimsiz sürücülere ehliyet vermek, adeta trafik teröristi yetiştirmekten farksızdır.

Son olarak, ehliyet almak isteyen gençlere veya uzun yıllar sonra tekrardan direksiyon başına geçecek kişilere vereceğiniz en önemli tavsiye ne olurdu?

Ehliyet alan gençlerin en büyük sorunu kendine aşırı güvendir. Kanunda yer alan (100 ceza puanı sınırı) 2 yıllık stajyerlik süresini bu nedenle ihlal eden çok fazla kişi görüyoruz.

En önemli tavsiyem şudur: Kendine güven, ama karşındakine güvenme. Karşınızdaki kişinin kural bilmediğini ve her an hata yapabileceğini varsayarak araç kullanın. Yeni ehliyet alanlar, trafiğe hemen atılmak yerine, pratik için ilk etapta pazar sabahları veya gece 10'dan sonra gibi sakin saatleri tercih etmelidir. En azından bir hocadan özel ders alarak şehir içi trafiğinde yeterli tecrübeyi edinmeden trafiğe çıkmaları büyük bir risktir. Gözünüzü yoldan bir saniye ayırmak, 90 km/s hızla, saniyede 25 metre kat etmek yani kısaca ölüm demektir. Her zaman temkinli olun ve reflekslerinizi geliştirmeye odaklanın.

Köprübaşı Sürücü Kursu olarak kursiyerlerinize nasıl bir eğitim modeli sunuyorsunuz? Teorik ve direksiyon eğitimlerinizde benimsediğiniz yaklaşımı anlatır mısınız?

Köprübaşı Sürücü Kursu olarak hem teorik hem de direksiyon eğitiminde birebir ilgiye dayalı bir eğitim modeli benimsiyoruz. Teorik derslerde yalnızca müfredatı anlatmıyor, adayların gerçek trafik koşullarında karşılaşabilecekleri durumları örneklerle aktarıyoruz. Direksiyon derslerinde ise her kursiyerin seviyesine göre kişiselleştirilmiş bir program uyguluyor, sürüş güvenliği ve kontrol becerisini adım adım geliştirmeyi hedefliyoruz.

Kurum Müdürü - Bahar Dalgıran Tıraşçı

Trafik yalnızca kurallardan değil; davranış, saygı, sabır ve hoşgörü gibi kavramlardan da oluşuyor. Eğitim sürecinde bu değerleri kursiyerlere nasıl aktarıyor, bu konudaki yaklaşımınızı nasıl tanımlıyorsunuz?

Bizim için iyi bir sürücü olmak sadece araç kullanmak değildir. Trafikte empati kurabilen, sakin ve sorumlu bireyler yetiştirmeyi amaçlıyoruz. Derslerde sıkça gerçek yaşam örnekleri üzerinden davranışsal trafik kültürünü anlatıyor, özellikle sabır ve hoşgörünün kazaları nasıl önlediğini gösteriyoruz. Kursiyerlerimize her zaman önce güvenliğini, sonra da trafikteki diğer insanların haklarını gözetmeyi öğretiyoruz.

Son dönemlerde sürüş eğitimine olan ilginin belirgin şekilde arttığını görüyoruz. Sizce bu artışın nedenleri neler?

Evet, özellikle bilinçli sürücülere duyulan ihtiyacın arttığı bu dönemde insanların sürüş eğitimine daha çok önem verdiğini görüyoruz. Trafikte güvenliğin değerinin fark edilmesi, direksiyon becerisinin günlük yaşamda daha çok gerekli hale gelmesi bu ilgiyi artırıyor. Biz de bu süreçte nitelikli eğitmen kadromuz ve modern eğitim yöntemlerimizle hem kurum olarak güven oluşturuyor hem de toplumsal farkındalığın yükselmesine katkı sağlıyoruz.

YOL ARKADAŞIM FOTOĞRAF SERGİSİ

Fotoğrafın estetiği ile sanatsal bir yolculuğa çıkan bisiklet, dergimizin Yazı İşleri Sorumlusu Ufuk Akçay'ın objektifinden "Yol Arkadaşım" fotoğraf sergisi kapsamında büyük bir farkındalık yaratarak sanatseverlerle buluştu.

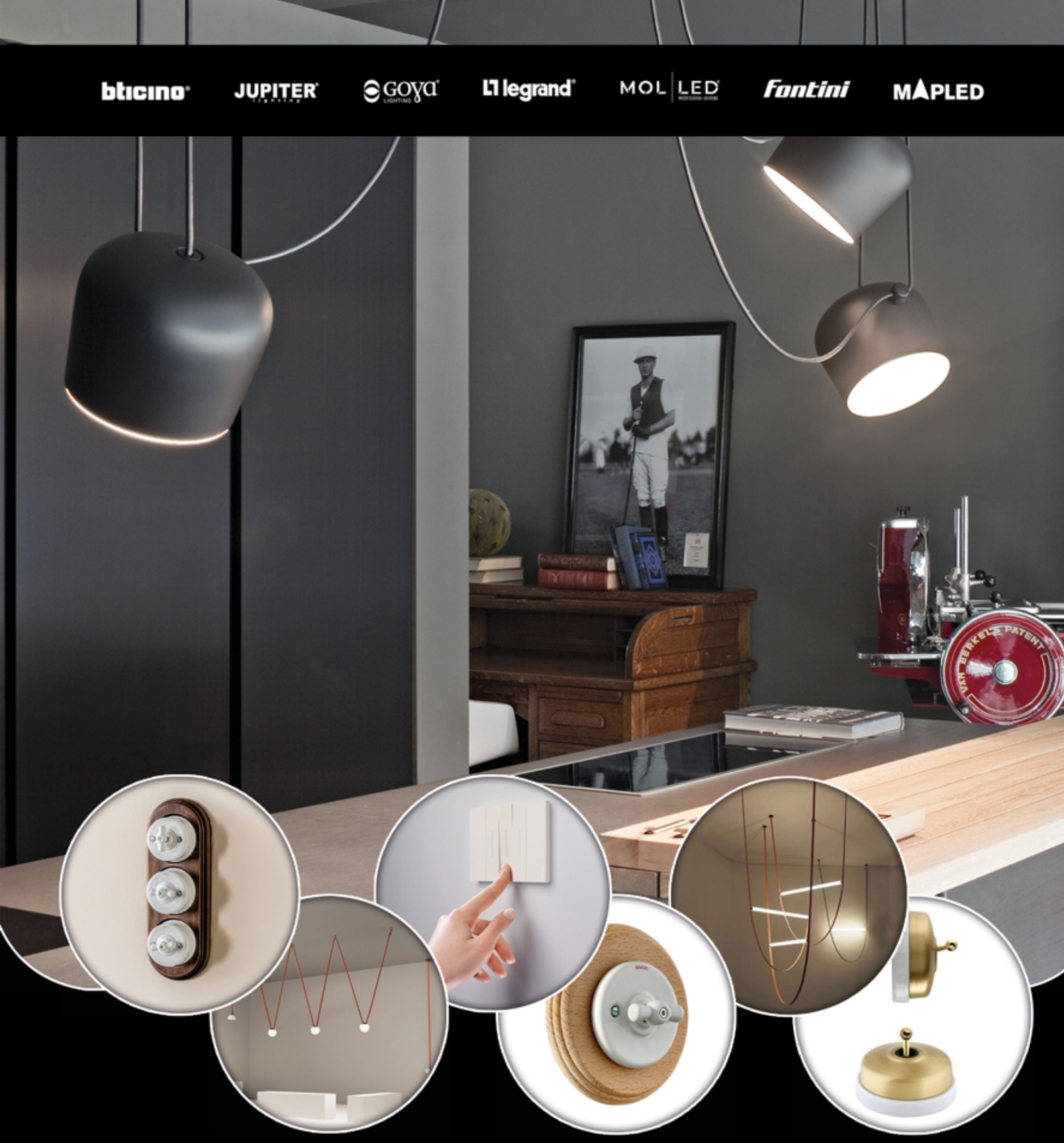

Avrupa Hareketlilik Haftası kapsamında Tepebaşı Belediye Başkan Yardımcısı Suat Yalnızoğlu'nun desteği ile oluşturulan sergi, sanatçının, sergideki fotoğraflara poz veren ESBUP üyesi bisiklet kullanıcılarının ve Özlem Aslan'ın katkıları ile hazırlandı. Vecihi Hürkuş Havacılık Müzesinde açılan sergiye katılan Büyükşehir Belediye Başkanı Ayşe Ünlüce'nin isteği üzerine Odunpazarı Sanat Sokağı sergi salonuna taşındı.

Sergi açılışına katılan Ayşe Ünlüce, bisiklet yollarının artmasıyla birlikte bisiklet satışlarının arttığını, vatandaşların bisiklete ilgi göstererek şehrin dönüşen kültürel yapısına uyum sağlamaya başladıklarını belirtti. Sergiyi sanatçı Ufuk Akçay ile birlikte gezen Ünlüce, sergideki fotoğrafları dikkatli bir şekilde inceledi. Bisikletin bir ulaşım aracının yanı sıra sanatsal bir gözle fotoğraflanmasının farkındalık yarattığını ifade eden Başkan, sergiye katkı sağlayan herkese teşekkür etti. Fotoğraf sanatçısı Ufuk Akçay; sergiyi üç hafta gibi kısa bir sürede, yoğun bir çalışma temposuyla hazırladıklarını, zor olsa da başarmanın ve Eskişehir'e bir çok güzel eser bırakmanın verdiği mutluluğun paha biçilmez olduğunu belirtti. Fotoğrafları Büyükşehir Belediyesi'ne bırakan Akçay, fotoğraflarının Belediyenin çeşitli birimlerinde sergilenecek olmasının ayrıca bir onur kaynağı olduğunu söyleyerek sergiyi Odunpazarı Sanat Sokağı'nda sergilenmesine vesile olan Ayşe Ünlüce'ye çok teşekkür ettiğini, sanata destek verilmesinin, şehrin belleğine büyük katkı sağladığını ifade etti.

bticino JUPITER goya legrand MOL LED Fontini MAPLED

“Işığı Farklı Yorumluyoruz.”

ysn
AYDINLATMA

0540 022 26 38 | ysn_aydinlatma_elektrik

Kurtuluş Mahallesi Vatan Caddesi No:88/B, Odunpazarı/Eskisehir

ESKİŞEHİR BİSİKLET DERNEĞİ (VELESBİD)

Bisikletin Şehri Olma Yolundayız

2025, Eskişehir'in bisiklet hafızasında özel bir yere sahip olacak. Yıllardır hayalini kurduğumuz, planlarını çizip raporlarını hazırladığımız; toplantılarda, çalıştaylarda, sokaklarda savunduğumuz Bisiklet Yolları Projesi nihayet hayata geçmeye başladı. 2013'ten beri peşinde olduğumuz bu proje, Eskişehir'in ulaşım kültürü adına tarihi bir adım niteliği taşıyor. Ayşe Başkan'ın vizyoner yaklaşımı ve kararlılığı sayesinde proje gerçekliğe kavuşurken, Ulaşım Daire Başkanı Fırat Bey'in emeği, koordinasyonu ve teknik altyapı çalışmaları sürecin en görünmez ama en güçlü omurgasını oluşturdu. İlk etabın büyük ölçüde tamamlanmasıyla birlikte kentin omurgasında hissedilir bir değişim başladı; şimdi gözümüz ikinci etapta ve çalışmalar aynı istekle sürüyor.

Bu yıl ulaşım altyapısının yanı sıra bisiklet kültürünü besleyen kamusal alanlarda da önemli adımlar attık. Yaz aylarında Kanlıkavak Parkı'nın içinde açtığımız Velespit Parkı, Eskişehir'e hem nefes alanı hem de sürdürülebilir bir bisiklet buluşma noktası kazandırdı. Etkinliklerimizin, turlarımızın ve eğitimlerimizin başlangıç–bitiş noktası artık burası.
Kentin ortasında, doğanın içinde, bisikletlilerin kendini evinde hissedeceği bir yaşam alanı oluşturduk. Bugün baktığımızda Velespit Parkı, adeta Eskişehir'in bisiklet geleceğine açılan bir kapı.

Yıllardır ESMEK bünyesinde bisiklet eğitimi veriyorum. Yüzün üstünde çocuğun, gencin ve yetişkinin bisiklete ilk kez bindiği anlara tanıklık ettim. Bu yıl Spor Dairesi'nin de bisiklet eğitimlerini başlatmasıyla Eskişehir'de eğitim ayağı daha güçlü bir yapıya kavuştu. Bisiklet, ulaşım aracı olmasının yanında özgüven, özgürlük, sağlık ve çevre bilinci aşılayan bir yaşam biçimi. Bu nedenle eğitim tarafının büyümesi, kültürün kalıcı hale gelmesi açısından büyük bir adım.

Bu yıl boyunca attığımız her adımda şunu gördük: Bisiklet kültürünü büyüten şey yalnızca projeler ya da altyapılar değil, o projelere ruh veren insanlar. Parkta bir araya gelen gruplar, sabahın ilk ışığında işe pedallayanlar, çocuğuna denge öğretirken kendi heyecanını saklayamayan ebeveynler… Hepsi bu kültürün gerçek taşıyıcısı. Velespit Parkı'nın çimenlerinde, Kızılinler rampasında, Porsuk kıyısında ya da şehrin en işlek caddesinde aynı duyguyu hissediyoruz: Bir topluluk olmanın sıcaklığı. Şehrin sokaklarında birlikte üretmenin, birlikte dayanmanın sesi dolaşıyor. Bu birlik duygusu, bizi Eskişehir'in bisiklet geleceğine dair daha da umutlandırıyor.

Oğuzhan Can

VELESBİD, ESBUP ve kentteki tüm paydaşlarla yıllardır aynı masada biriken enerjinin 2025'te görünür olduğunu hissediyoruz. Belediyeden üniversitelere, derneklerden gönüllülere kadar herkes aynı hedefte buluşuyor: Eskişehir'i güvenli, erişilebilir ve sürdürülebilir bisiklet kentine dönüştürmek. Bu ivmenin 2026'da daha da güçleneceğine inanıyorum.

Yeni yılın, yeni yollar, yeni projeler, yeni eğitimler ve daha çok pedalla gelmesini diliyorum. Eskişehir, bisikletle mümkün. Ve biz bu şehrin geleceğini pedallamaya devam edeceğiz.

Hazırlayan : Oğuzhan Can

ESKİŞEHİR BİSİKLETLİ ULAŞIM PLATFORMU (ESBUP)

Sürdürülebilir bir kent için pedal çeviriyoruz.

Eskişehir Bisikletli Ulaşım Platformu (ESBUP), bisikletli ulaşımın Eskişehir'de güçlenmesi, yaygınlaşması ve kent kültürünün doğal bir parçası haline gelmesi için bir araya gelen gönüllülerin oluşturduğu bağımsız bir topluluktur.

Vizyonumuz

Eskişehir'i, herkesin güvenle pedallayabildiği, bisikletin ulaşımda doğal ve yaygın bir seçenek olduğu bisiklet dostu bir kent kimliğine kavuşturmak.

Misyonumuz

Bisikleti günlük ulaşımın ana bileşenlerinden biri haline getirmek,
Bisikletli ulaşım konusunda farkındalık ve kültür oluşturmak, Çocukların, gençlerin ve kadınların bisiklete erişimini desteklemek,
Kent kurumlarıyla iş birliği içinde sürdürülebilir ulaşım politikalarına katkı sağlamak.

Kimlerden Oluşuyoruz?

ESBUP; farklı yaş gruplarından, farklı mesleklerden ve farklı deneyimlerden gelen bisikletseverlerin oluşturduğu geniş ve kapsayıcı bir topluluktur.
Üyelerimizin önemli bir bölümü bisikleti aktif olarak ulaşımda kullanmakta; kadın bisikletliler güçlü bir görünürlük sağlamakta; akademik birikimi yüksek, kamu ve özel sektörde çalışan bilinçli bir kentli profili platformumuzun temelini oluşturmaktadır.

Neden Bisiklet?

Bisiklet, sürdürülebilir ulaşımın en güçlü araçlarından biridir. Trafik yoğunluğunu azaltır, karbon salımını düşürür, sağlığı destekler ve ekonomik bir ulaşım alternatifi sunar. Eskişehir'in düz topografyası, kısa mesafeli kent içi hareketliliği ve iklim koşulları, şehri Türkiye'nin bisiklet kullanımı için en uygun kentlerinden biri haline getiriyor. Bu nedenle bisiklet, Eskişehir'in geleceği için stratejik bir ihtiyaçtır.

Neler Yaptık?

ESBUP olarak bugüne kadar Eskişehir'de bisiklet kültürünü görünür ve güçlü kılmak için çok sayıda çalışma yürüttük. Özel günlerde düzenlediğimiz etkinliklerle bisikletli ulaşım konusunda farkındalık yarattık; medya programları ve kamusal iletişim araçlarıyla bisikletin önemini geniş kitlelere ulaştırdık. Çocuklara ve yetişkinlere yönelik atölyelerle birçok kişinin bisiklet sürmeyi öğrenmesine katkı sunduk. Kamu kurumları ve belediyelerle yaptığımız görüşmelerde bisiklet yolları, güvenli ulaşım ve erişilebilirlik konularındaki beklenti ve önerilerimizi paylaşarak kentin ulaşım politikalarının gelişimine aktif şekilde katkı sağladık.

Kentsel Dönüşüme Katkımız

Eskişehir'de birinci etap bisiklet yolları projesiyle önemli bir dönüşüm başlamış durumda. ESBUP olarak bu sürece deneyimimiz, gözlemlerimiz ve kullanıcı perspektifimizle katkı sunuyor; ikinci ve üçüncü etap çalışmalarının daha işlevsel, daha kapsayıcı ve kullanıcı odaklı ilerlemesi için kurumlarla düzenli iletişim kuruyoruz.
Hedefimiz, Eskişehir'in bisikletli ulaşımda kalıcı bir kimlik kazanmasına destek olmak ve kentin sürdürülebilir ulaşım vizyonunu güçlendirmektir.

Geleceğin kenti, bugünden attığımız pedalların ritmiyle şekilleniyor.

Ve biz, bu geleceği birlikte inşa etmek için yoldayız.

BİSİKLETÇİLER

İki Tekerlek Üstünde Geçen 200 Yıl

Michael Hutchinson

Pedalın Döngüsünde İnsanlığın Hikâyesi

Bisikletin tarihi, aslında insanın özgürlük arayışının da tarihidir. Michael Hutchinson'un "Bisikletçiler – İki Tekerlek Üstünde Geçen 200 Yıl" adlı eseri, tekdüze bir ulaşım aracının evrimini değil; aynı zamanda modern toplumun dönüşümünü, sporun yükselişini ve bireyin şehirle kurduğu yeni ilişkiyi de gözler önüne seriyor.

Hutchinson, profesyonel bir bisikletçi olmanın ötesinde, gözlemci bir tarihçi ve keskin bir mizah duygusuna sahip bir anlatıcı. Okurunu 19. yüzyılın demir atlarından bugünün karbon fiber canavarlarına uzanan uzun bir yolculuğa çıkarıyor. Ancak bu yolculukta asıl dikkat çekici olan, pedalın dönme sesiyle birlikte değişen insanlık hikâyesi.

Kitap, teknolojik gelişmelerin yanında kültürel kırılmaları da mercek altına alıyor. Kadınların toplumsal görünürlüğünde bisikletin oynadığı rol, kentlerin ulaşım anlayışının değişimi, çevre hareketlerinin yükselişinde bisikletin bir sembol haline gelişi… Tüm bu başlıklar, yazarın incelikli anlatımıyla bir bütün haline geliyor.

Hutchinson'ın kalemi hem eğlenceli hem de düşündürücü. Bisiklet tutkunlarına olduğu kadar tarih, toplumsal değişim ve spor kültürüyle ilgilenen herkese hitap ediyor. Her sayfada bir tekerin dönüşüyle birlikte insanın değişen ritmini hissediyorsunuz.

Sonuçta "Bisikletçiler – İki Tekerlek Üstünde Geçen 200 Yıl", bisiklet tarihini anlatan bir kitap olmanın ötesinde; iki tekerlek üzerinde geçen iki yüzyıllık bir insanlık serüveninin, özgürlükle hız arasında gidip gelen dengeli bir hikâyesidir. Hutchinson, bisikletin, bireyin hareket alanını genişleterek ona hem fiziksel hem de sosyal bir özgürlük sunduğunu ustalıkla gösterir. Bu araç mekanik bir icat olmanın ötesinde toplumsal sınırları zorlayan, kitleleri bir araya getiren ve yeni bir yaşam ritmi öneren kültürel bir fenomendir. Kitap, bu küçük devrimin, yani pedalın basit döngüsünün, yollarımızı, şehirlerimizi ve en önemlisi kendimize dair algımızı nasıl kalıcı olarak değiştirdiğini kanıtlar niteliktedir.

Eser, okuyucuyu bir tarih dersinden çok, kendi kişisel ulaşım mirasını düşünmeye davet eden bir yolculuğa çıkarır. Bisikletin bazen bir isyan sembolü, bazen bir spor ihtişamı, bazen de gündelik hayatın sessiz kahramanı olarak taşıdığı anlam katmanlarını derinlemesine irdeler. Michael Hutchinson'ın bu çalışması, bisikletin basitliğini ve evrenselliğini kutlarken, aynı zamanda onun toplumsal ilerlemenin sessiz bir motoru olarak oynadığı kritik rolü de teslim eder. Bu nedenle "Bisikletçiler", tekerleklerin dönme sesiyle birlikte değişen, gelişen ve daima ileri doğru hareket eden insan ruhuna yazılmış keyifli ve ufuk açıcı bir övgüdür.

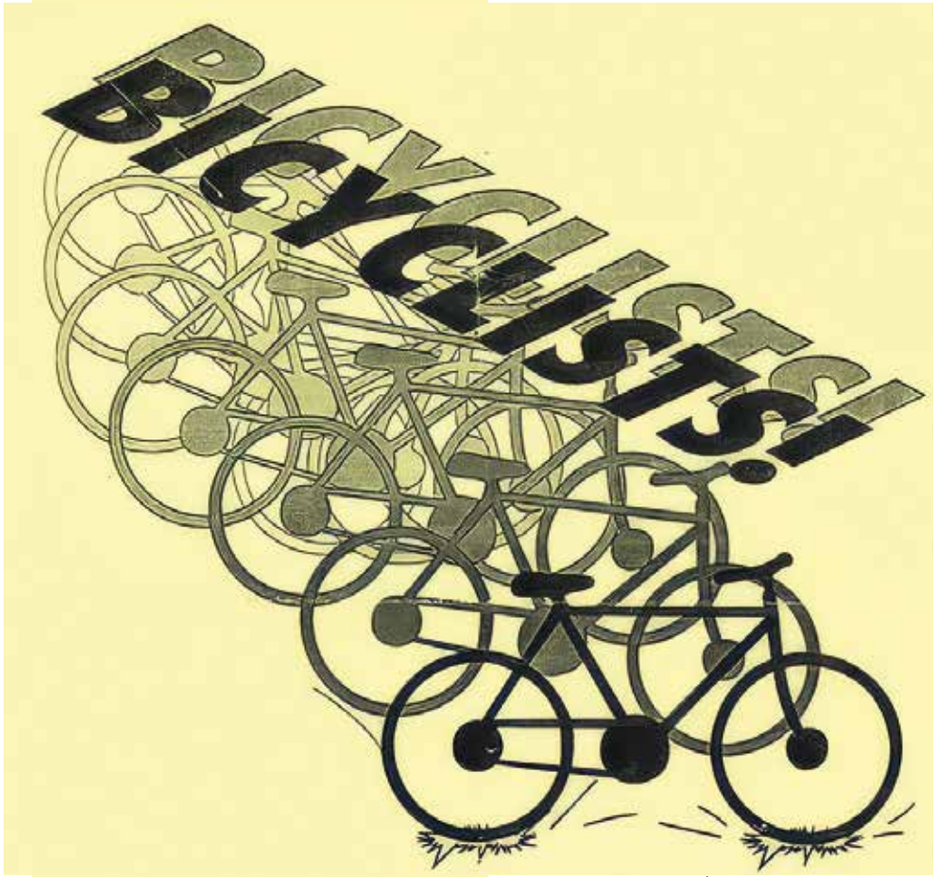

MONK
coffee & books
İyi Kahve • Keyifli Müzik • Kaliteli Kitap
Espresso & Brew Bar • El Yapımı Isırmalıklar & Tatlılar.
Etkinlik ve Duyurulardan
Haberdar Olmak İçin
Bizi Takip Edin
İstiklal Mah. Yeşiltepe Sk. No: 14/A Odunpazarı, Eskisehir
monkcoffeeandbooks

CRITICAL MASS
ESKİŞEHİR

TRAFİK BİZİZ!

Bir Şehir Efsanesinin Doğuşu ve Eskişehir Sokaklarında Yeniden Canlanışı

Critical Mass (Kritik Çoğunluk), bisiklet kültürünün dünya çapında en ikonik sivil hareketlerinden biri. Otomobil odaklı şehir planlamasına karşı barışçıl, hiyerarşisiz ve oldukça "görünür" bir başkaldırı. Peki, bugün Eskişehir sokaklarında da coşkuyla sürdürdüğümüz bu gelenek aslında nasıl doğdu?

1992 - İlk Critical Mass Poster Çizimi

Hikâye, 25 Eylül 1992'nin o Cuma akşamında, San Francisco'da başladı. O gün Market Street'te toplananlar devasa bir kalabalık değildi; sadece 48 ila 60 civarında bisikletli vardı. İlk adı bugün bildiğimiz haliyle değil, biraz daha mizahi bir tonda "Commute Clot" (İşe Gidiş Tıkanıklığı) idi. Bisikletli kuryeler ve günlük kullanıcılar, trafikte görünmez kılınmalarına, yok sayılmalarına karşı basit ama çok güçlü bir mesaj için bir araya gelmişlerdi: "Biz trafiği tıkamıyoruz, trafik biziz!"

Hareketin isminin "Critical Mass"e dönüşmesi ise oldukça ilham verici bir anekdota dayanıyor. Tasarımcı George Bliss'in 1992 yapımı "Return of the Scorcher" belgeselinde, Çin'deki trafik akışı anlatılıyordu. Çin'deki ışıksız kavşaklarda bisikletliler tek başlarına geçemiyorlardı; ancak bekleyen bisikletli sayısı belirli bir "kritik çoğunluğa" ulaştığında, otomobiller mecburen durmak zorunda kalıyor ve bisikletliler topluca, güvenle karşıya geçebiliyordu. Bu metafor, hareketin felsefesiyle o kadar örtüştü ki, ikinci etkinlikten itibaren turun adı artık Critical Mass oldu.

Türkiye'deki Pedalların Sesi

Bu küresel dalga, elbette Türkiye kıyılarına da vurdu. Hareketin doğası gereği resmi arşivler sınırlı olsa da, kulaktan kulağa yayılan bilgiler ilk denemelerin Nisan 2009'da İstanbul Kadıköy'de, Göztepe Parkı civarında yapıldığını fısıldıyor. Ancak elimizdeki en eski yazılı belgeler ve düzenli etkinlik kayıtları, rotayı İzmir'e çeviriyor. 30 Temmuz 2010 tarihinde Konak Meydanı Saat Kulesi önünde başlayan İzmir turları, Türkiye'de bu işin meşalesini yakan ve sürdürülebilirliğini kanıtlayan ilk adım olarak kabul ediliyor.

İzmir'in öncülüğünden kısa süre sonra İstanbul, Ankara, Eskişehir ve diğer şehirler de bu akıma katıldı. Motivasyon ise evrenseldi: Bisikletin yalnızca bir karne hediyesi, bir spor aracı veya çocuk oyuncağı olmadığını; gerçek bir ulaşım aracı olduğunu hatırlatmak. O günden bugüne "Arabadan in, bisiklete bin!" sloganı, Türkiye caddelerinde yankılanmaya devam ediyor.

30 Yıl Sonra: Protestodan Şehir Festivaline

Bugün geriye dönüp baktığımızda, San Francisco'dan Melbourne'e, Berlin'den Mexico City'ye kadar 300'den fazla şehirde pedalların döndüğünü görüyoruz. Critical Mass, 30 yılı geride bırakırken günümüzde bambaşka bir olaya evrildi. Temalar çeşitlendi; iklim odaklı "Yeşil Kritik Kitle" turları, çocuklar için "Kidical Mass" veya sosyal adalet için yapılan kostümlü sürüşler... Artık sadece yolu paylaşmayı talep etmiyoruz; şehirleri daha az egzoz, daha çok pedal ve daha fazla neşeyle yeniden tasarlıyoruz.

Critical Mass - Haziran 1996-Howard Caddesi

Hazırlayan : Özlem Aslan

ve Gelelim Bize: Eskişehir'de Pedalları Hiç Durdurmuyoruz!

Eskişehir'in köklü bisiklet geçmişi herkesçe malum. Geride bıraktığımız asırda bisiklet; işten okula, günlük yaşamın her anına kadar Eskişehirlilerin vazgeçilmez ulaşım aracıydı. Eski arşivlere baktığımızda, özellikle TÜLOMSAŞ işçilerinin kalabalık gruplar halinde pedalladığı o kareler hafızalarda hala taze. O yılların tanıklarından dinlediğimiz bu gelenek, günümüzde de canlılığını koruyor. Geçtiğimiz haftalarda Atatürk Teknik Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin önünden geçerken karşılaştığımız manzara bunun en somut ispatıydı; okul bahçesine park edilmiş yüze yakın bisiklet, şehrin geçmişten gelen bu mirası yaşattığını gösteriyor. Velesbid, ESBUP, EDS, ESBİKE, Bisiklet Derneği, PAB, DORLİON, DOĞAES, Critical Mass Eskişehir, Bisiklet Dostluğu, Kent Konseyleri Bisiklet Grupları ve adını sayamadığımız onlarca sivil toplum kuruluşu, bu kültürün Eskişehir'de geleceğe taşınmasına öncülük ediyor.

Konumuz olan Critical Mass turları ise şehrimizde daha önce birkaç kez denenmiş olsa da ne yazık ki uzun soluklu bir süreklilik sağlayamamıştı. Yarım kalan bu coşkulu turların ruhunu, onlardan bize geçen heyecanla, Mayıs 2025'ten beri her ayın son Cuma akşamı inatla ve büyük bir keyifle düzenli olarak devam ettiriyoruz. Işıklarımızı yakıyor, kornalarımızı hazırlıyor, bazen rengârenk kostümlerimizi giyip bolca kahkaha eşliğinde şehrin en işlek caddelerinde pedal çeviriyoruz. Gürültümüzle, neşemizle ve en önemlisi varlığımızla "Trafikte biz de varız!" diyoruz.

Her sürüşte o ilk günkü heyecanı yaşıyoruz: Ne kadar çok olursak o kadar görünür, ne kadar görünür olursak o kadar güvende oluyoruz. Sağ şerit bizim de hakkımız; bu güzel şehir bizim de şehrimiz.

Bu yüzden durmak yok! Eskişehir'in tüm bisiklet sevdalılarını aramıza bekliyoruz. Gelin, birlikte pedallayalım; birlikte sesimizi yükseltelim.

Çünkü o Çin kavşağındaki hikâye doğru: Yeterince çok olduğumuzda, Eskişehir bisiklet süren herkes için gerçek anlamda güvenli olur.

Her ayın son Cuma akşamı, buluşma noktamızda görüşmek üzere!

Hazırlayan: Özlem Aslan

Ustaların Ustası Ertuğrul Cevher

50 yıl dile kolay...
Bir ömrü bir sanata adamak. Öyle kutsal bir amaçtır ki bu, geleneği, kültürü, sanatı, el emeğini gelecek nesillere aktarmak için yapılmış. Bu sayıda konuk aldığımız isimlerden biri de Ertuğrul Cevher, meslekte 50 yılını geride bırakmış, birçok çırak yetiştirmiş, kendisine ustaların ustası demek yanlış olmaz sanırım.

Kendinden biraz bahseder misin?

Benim adım Ertuğrul Cevher. Meslekte genelde "Usta" diye hitap ederler. 1971 yılında, liseden sonra bu mesleğe başladım. 70'li yılların başında, usta–çırak ilişkisiyle yetiştim. Önce çıraklık, sonra kalfalık derken ustalığa kadar uzanan bir süreç… Meslek hayatım tam olarak böyle başladı.

O dönem çıraklık sistemi nasıldı? Usta çırağını mı seçiyordu, yoksa çırak ustaya mı gidiyordu?

Genelde anne ve babalar çocuklarının bir sanat öğrenmesini isterdi. O yüzden iyi bir ustaya çırak vermek ailelerin tercihiydi. Ben kendimi şanslı görenlerdenim; dönemin en iyi ustalarından, lakabıyla bilinen Artist İsmail'in yanına çırak olarak girdim. Ustamdan çok şey öğrendim. Bugünlerimi o zamanlara borçluyum.

Çıraklığa başladığınızda ilk ne yapardınız? Doğrudan taşı yontarak mı başladınız?

Her ustanın yaklaşımı farklıydı. Bazı ustalar işe zımparayla başlatırdı; taşı elinize hemen vermezlerdi. Oysa bu sanatı gerçekten öğrenmenin yolu, taşı yontmaktan geçer. Ben yine şanslıydım; ustam daha ilk günden elime taş verdi. Bu sayede daha hızlı öğrendim, çünkü yontmadan bu işi öğrenmek mümkün değil.

İlk yaptığınız ürünler, bugün "resimli" dediğimiz tarzda mıydı?

Evet. Benim ustamın tarzı resimli işlerdi. Ben de zaten onu öğrenmek amacıyla yanına gitmiştim. Dolayısıyla başlangıcımız resimli üzerine oldu. Bugün hâlâ uzmanlık alanım resimli işlerdir. Mesela düz pipo yapan ustalar kadar mahir olmayabilirim pipo üretimine ama yaparım; sadece esas ustalığım resimli üzerinedir.

50 yılı aşkın bir süreden söz ediyoruz… Bu süreçte hayatınızı tamamen lületaşından mı kazandınız? Farklı işler yaptığınız oldu mu?

Hayatım boyunca bu işten ekmek yedim. Bugün 70 yaşını geçtim ama hâlâ çalışıyorum. Tabii önceki performansım yok artık. Daha çok hobi gibi düşünün; meslekten kopmamak ve vakit geçirmek için yapıyorum. Hem emeklilikte yapılabilecek en güzel işlerden biridir.

Siz de çırak yetiştiriyor musunuz?

Evet, yetiştirdiğim çıraklarım var. Hâlâ bu işi yapanlar arasında "Ustan kimdi?" diye sorarsanız benim adımı verenler çıkar. Bu da gurur verici. Bir sanatı başka birine öğretmek, adını yaşatmanın en güzel ve kıymetli yolu. Böylece unutulmaz ve yıllarca hatırlanan biri olursunuz.

Bugün ürünlerinizin pazarı daha çok yurt içi mi, yurt dışı mı?

Ham maddemiz pahalı olduğu için ürün de maliyetli oluyor. Türkiye'de lületaşı alan var ama esas pazar yurt dışı. Çünkü bizde pipo kültürü çok yaygın değil. Ayrıca ekonomik şartları düşününce maliyetli bir ürünü herkes alamıyor. Bu yüzden ağırlıklı olarak dışarıya satıyoruz.

Ham maddenin fiyatı eskiden daha mı düşüktü? Bugün neden bu kadar yüksek?

Bunun kesin bir nedeni yok aslında. Çıkışının azalması olabilir, ekonomik şartlar olabilir… Birçok etken var. En büyük sıkıntımız ise birim fiyat sisteminin olmaması. Bizde tamamen pazarlık üzerine kurulu bir düzen var. Fiyatlar net olmadığı için değişkenlik gösteriyor.

Lületaşı ürünlerinin çoğunun pipo olduğunu görüyorum. Bunun nedeni nedir?

Lületaşı değerli taş sınıfındadır ve dünyada benzeri olmayan bir özelliği vardır. Emiciliği sayesinde birçok maddeyi emer. Bu nedenle pipo için tercih edilebilir. Ömrü uzundur ve sıcağa dayanıklıdır. Tarihsel açıdan ilk pipolar lületaşından üretilmiştir. Lüle adının kökeni de buradan gelir.

Şimdi gelelim bıçaklara… Çeşit çeşit bıçaklar kullanıyorsunuz. Bunların özel bir anlamı mı var?

Piyasada satılan bıçaklar değil bunlar. Zaman içinde ihtiyaç duydukça "Şöyle bir bıçak olsa burayı daha iyi yontarız" diyerek kendimiz yaptık. Başlangıçta biz denedik, sonra diğer ustalar da benimsedi. Her ustanın elinde farklı bıçaklar vardır ama hepsi mesleğin ihtiyaçlarından doğmuştur.

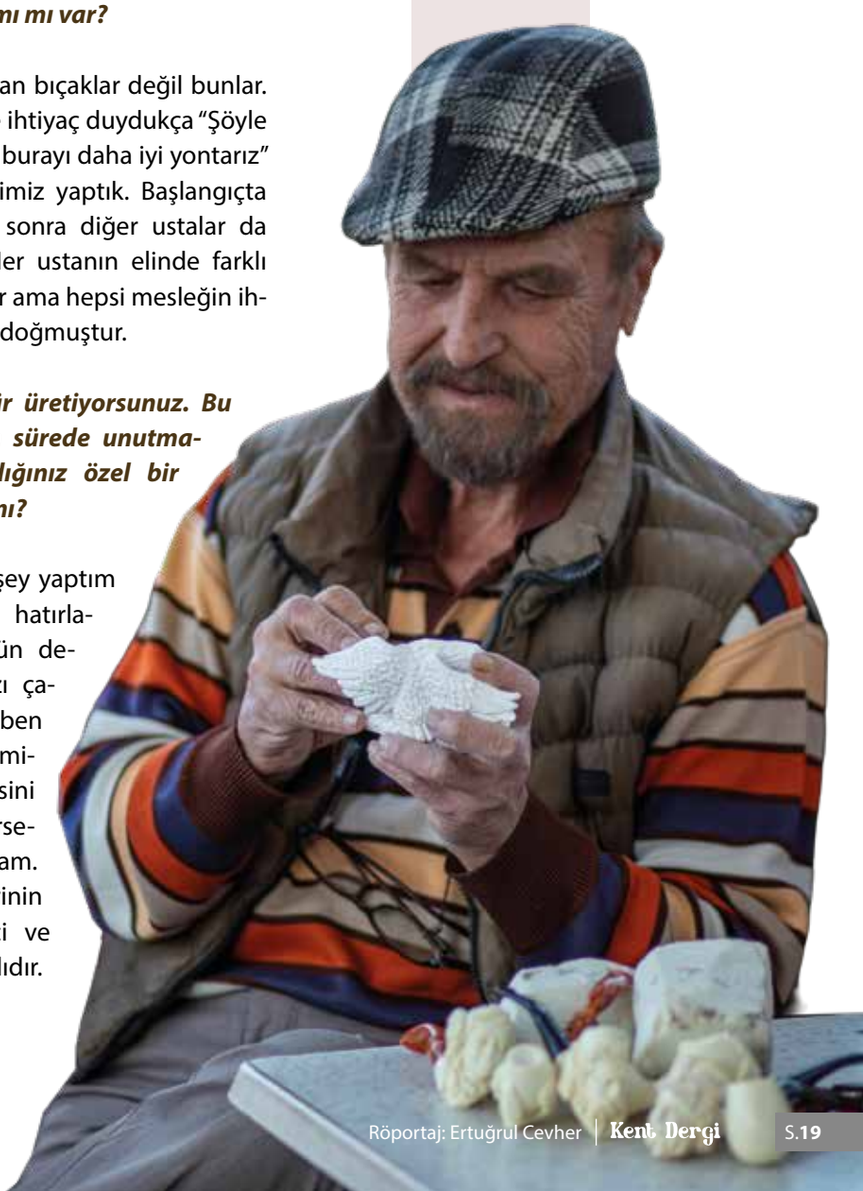
Bir sürü figür üretiyorsunuz. Bu 50 yılı aşkın sürede unutmadan hatırladığınız özel bir çalışma var mı?

O kadar çok şey yaptım ki… Hepsini hatırlamam mümkün değil. Ama bazı çalışmalarımı ben de çok beğenmişimdir. Hangisini ayırırsın derseniz, ayıramam. Çünkü her birinin emeği, süreci ve zorluğu farklıdır.

Sanatkârın ruh hâli bile yaptığı işe yansır. Kimi gün daha yaratıcı olursunuz, kimi gün daha yavaş ilerlersiniz. Bu iş tamamen ruhla alakalı.

Son olarak, dergi okurlarına söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Bu meslek artık kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerden biri. Okurlara tavsiyem, bu sanata ilgi duysunlar, çocukları varsa hobi olarak bile olsa öğrenmelerine fırsat tanısınlar. Bu sanat, insanı rahatlatan, meşgul eden, hatta yaş ilerlediğinde bile hayatınıza anlam katan bir uğraştır. Ben 70 yaşındayım ve hâlâ bu işle vakit geçiriyorum. Elinizde böyle bir bilezik varsa, yaşınız kaç olursa olsun bir şey üretmeye devam edersiniz.

MADENCİLİKTEN
Devlet Sanatçılığına

Dergimizin ilk sayısında, kadim toprağımız Eskişehir'in adını dünyaya tanıtmayı düstur edinmiş, beyaz altını (lületaşını) maden ocaklarından sanat atölyelerine taşıyan bir isimle bir araya geldik:

Kültür Bakanlığı Devlet Sanatçısı ve Lületaşı Dernek Başkanı Emre Mangaltepe.

Sayın Mangaltepe, öncelikle hoş geldiniz. Sizi okurlarımıza nasıl tanıtabiliriz? Lületaşı sanatına olan yolculuğunuz nasıl başladı ve sizi bu kadim mesleğe çeken ne oldu?

Hoş bulduk. Ben Emre Mangaltepe, Eskişehir Mihalıççık doğumluyum. Şu an 40 yaşındayım ve 20 yıldır bu mesleğin içindeyim. 2005 yılı sonunda madencilikle başladığım bu serüvende, son 9 yıldır Lületaşı Dernek Başkanlığı görevindeyim. Lületaşı madenciliğini yürüten dünyadaki tek firmayız ve aynı zamanda Kültür Bakanlığı Devlet Sanatçısıyım.

Mesleğe girişim, merakla başladı. Çocukluğumdan beri çevremde lületaşı ustaları vardı. Bir arkadaşımın yönlendirmesiyle, gübre ticareti yaptığım dönemde, kendimi lületaşı madenciliğinde buldum. 2005 sonlarında resmi işlemleri tamamlayıp, 2006 başlarında Türkmentokat-Karatepe bölgesinde açık işletme yöntemiyle madenciliğe başladık. Taşları kırıp satışını yaparken, bu sayede Eskişehir'deki tüm ustaların atölyelerini ziyaret etme fırsatım oldu. Atölye ortamındaki keyifli sohbetler, el emeğiyle ortaya çıkan işler beni çok cezbetti. Bir taraftan taş satıp diğer taraftan ustaların ürünlerini toplayıp satarken, bir ustanın bana şakayla karışık söylediği söz bu işe tam anlamıyla odaklanmamı sağladı. Siparişimi ge ciktiren ustam, "Ben olmasam bunları nasıl bulacaksın, yapacaksın?" dediğinde, ben de "Sadece sen mi yapıyorsun, istesem ben de yaparım" dedim. Onun "Kırk fırın ekmek yesen bu iş olmaz" sözü benim için adeta bir kırbaç oldu.

Bu olayın hemen ardından, mesleğin en iyi ustalarından biri olarak anılan Ayhan Karahan ustamın yanına gittim ve bu mesleği öğrenmek istediğimi söyledim. Ustamın bana verdiği en değerli öğüt şuydu: "Sanatını geliştirmek istiyorsan, yaptığın ürünü satma. Ne zaman usta olduğunu ve kendini kanıtladığını düşünüyorsan, o zaman sat. Çünkü sanat, kabul gördüğü noktada durur, kendini geliştiremezsin." Bu felsefeyle, yedi farklı ustadan heykel, kompozisyon, büst ve figürlü işleri öğrenme fırsatım oldu. Rahmetli Sümer Gövem ve Battal Dülger ustalarımdan zımpara ve cila tekniklerini, Sami Özcan ustamdan figür çalışmayı, Muhsin Erdoğan ustamdan klasik tarzı, Ertuğrul Cevher ustamdan mesleğin bazı tekniklerini, Danimarka'daki Tom Eltang ustamdan ise işin mühendislik kısmını öğrendim. Şu anda çıraklığına devam ettiğim mesleğin büyük ustası Fikri Baki Çetinkaya ile birlikte hem öğrenmeye hem de üretmeye devam ediyorum. Artık dünyanın dört bir yanına ürün gönderiyor ve madencilik yaparak bu kaybolmaya yüz tutan mesleği sürdürülebilir kılmaya çalışıyoruz.

Lületaşının tarihsel geçmişi ve dünya çapındaki önemi hakkında bize bilgi verebilir misiniz?

Lületaşının tarihi kökleri çok derindir. Arkeolojik kazılarda, Milattan Önce 5000 yılına ait Yassıhöyük kazılarında lületaşından bir mühür bulunmuştur. Türk mezarlarında (Kurganlarda) kullanıldığı görülmüştür. Özellikle Friglerde magnezyum, silisyum ve kalsiyum içeriği sayesinde şifa kaynağı olarak kabul edilip, cilt onarımını hızlandırdığı için ilaç olarak da kullanıldığı biliniyor. 1173 tarihli El-Herevî Seyahatnâmesi'nde ise Eskişehir'in önemli bir gelir kaynağı olarak geçer. Lületaşının pipo olarak tanınması ise 1. Viyana

Kuşatması'ndan sonra cephede bırakılan tütün, kahve ve pipo sayesinde olmuştur. Viyanalı tüccarlar bu taşı alıp işleyerek dünyaya "Viyana Taşı" veya "Meerschaum" (deniz köpüğü) adıyla tanıtmış, taşın Viyana'dan çıktığı algısını yaratmışlardır. Osmanlı döneminde, 18. ve 19. yüzyıllarda, lületaşı devlete ciddi bir gelir sağlamaktaydı. Hatta 1876 yılında, Osmanlı'da ilk millileştirilen maden olmuştur. İhale şartları gereği yabancı ortaklık kesinlikle yasaktı ve taş, Osmanlı'nın güvenliği açısından stratejik bir öneme sahipti. Lületaşının Türk el sanatı olarak yükselişi Cumhuriyet'in kurulmasıyla başlar. Atatürk'ün talimatıyla Ali Osman Denizköpüğü Viyana'ya gönderilerek lületaşı eğitimi alır. Yurt dışından getirdiği farklı ulusların figürlerini gören Atatürk, "O zaman biz de Türk başları yapalım" talimatını vererek, Sultan başı ve Türk başı gibi figürlerin ortaya çıkmasını sağlar. Ancak 1975'te yurt dışına ihracat yasaklanana kadar dünya, taşın asıl kaynağının Eskişehir olduğunu tam olarak öğrenmemiştir.

Günümüzde lületaşına ulaşmak zorlu bir süreç. Maden çıkarma süreci, geçmişteki yöntemlere kıyasla nasıl bir değişim geçirdi?

Lületaşı madenciliği yaklaşık 40 yıl boyunca resmi olarak yapılmadı. Geçmişte bölge halkı ve köylüler, "kuyuculuk" adı verilen ilkel ve kaçak yöntemlerle çalışırdı. Bu kuyular 3-5 metreden başlayıp 110 metreye kadar inebiliyordu ve vinç veya çıkrıklarla kara düzen çıkarılıyordu. Bu yöntem iş güvenliğinden uzaktı ve madencilik tek gelir kaynakları olmadığı için arz-talep dengesizliği yaratarak piyasada fiyat istikrarsızlığına neden oluyordu. Bizim madenciliğe başlama nedenimiz de bu istikrarsızlığa son vermekti. Günümüzde ise madenciliği daha bilimsel ve resmi koşullarda, açık işletme şeklinde yapıyoruz. Çalışmalarımızı beşer metrelik basamaklarla ve yanlamasına düz galeriler (denkler) halinde ilerletiyoruz.

Bu sistem, dik kuyuları ortadan kaldırarak hem iş güvenliğini arttırıyor hem de madencilerin yürüyerek galeriye girmesine olanak tanıyor. Açık bir şekilde damarları ve aynaları görerek takip ettiğimiz bu yöntemle, daha az kayıp veriyor ve daha verimli çalışıyoruz. Bu modern sistem sayesinde son 2 yıldır piyasada bir fiyat istikrarı sağladık ve mesleğin taş ihtiyacını karşılayabiliyoruz.

Gönül verdiğiniz bu mesleğin gelecek nesillere aktarılması için neler yapıyorsunuz? Devletin ve kamu kurumlarının desteği yeterli oluyor mu?

Mesleğin gelecek kuşaklara aktarılması için bireysel ve toplumsal çabalarımız var. Üniversitelerde ve çeşitli platformlarda konuşmalar yaparak, gençlere "hobilerini yapma" ve "sevmedikleri bir işi sırf sabit maaş için yapmama" felsefesini anlatıyoruz. Benim Kamu Yönetimi 3. sınıfta üniversiteyi bırakıp bu sanata yönelmemin nedeni de buydu; ömür boyu yapabileceğim işi bulmuştum. Lületaşı sevmeden yapılabilecek bir iş değildir; bir insanın hem para kazanıp hem de yaptığı işin kabul görmesi kadar büyük bir haz yoktur. Yetiştirdiğim 4 çırağımın usta olduğunu görmek benim için gurur verici. Mesleği yaygınlaştırmak için cezaevleri ve çocuk esirgeme kurumlarında çalışmalarımız da devam etmektedir. Resmi kurumlara, sürekli olarak üniversitelerde veya Güzel Sanatlar Liselerinde lületaşı bölümleri açılması için taleplerimizi iletiyoruz. Kamu kurumlarından destek alıyoruz ancak bir mesleği asıl kurtaracak olanlar, o mesleği yapan kişilerdir. Ben bu durumu bir hastalığın tedavisine benzetiyorum: "Bir mesleği kurtarabilecek en güzel kişi o mesleği yapan kişilerdir. Köklü bir değişimi ancak o insanlar isteyerek, gönül vererek gerçekleştirir. Diyelim ki biz hastayız ve bizim ilacımız (devlet desteği) hazır olmasına rağmen o tedaviyi önce (mesleği geliştirmeyi) kabul etmemiz lazım. Bu işin iyileşmesinin tek yolu, hasta olan kişinin hastalığını kabul edip iyileşmeyi istemesidir."

Son olarak, okurlarımıza aktarmak istediğiniz bir mesajınız var mı?

Ben yaptığım işi tanımlarken, "Dünyada bu işi yapan 135 deliden biriyim" diye ifade ediyorum. Bu, bana göre mesleğin ne kadar özel ve eşsiz olduğunu gösteriyor. Yaptığınız her iş bir ünik eserdir; aynı işin tekrarı olmayan, tamamen el emeğine dayalı bir sanat yapıyorsunuz. Biz 135'i değil, 136'ları ve binlercesini bekliyoruz. Çünkü bu meslek binlerce kişi olsa da talebi her zaman bol olan, 7000 yıldır bitmeyen ve dünya döndükçe devam edecek kadim bir el sanatıdır. İnsanlara tavsiyem: bu sanatı öğrenmeye gönül vermeleri veya en azından bir lületaşını alıp evlerinde bulundurmalarıdır. Lületaşı, tarih boyunca şifa taşı ve inanç taşı olarak bilinen, kadim bir taştır. Bir sanat eseri veya bir taş olarak her ofiste ve her evde bulunmasını tavsiye ederim.

Eskişehir'in Simge Parkları

Şehrin kültürel ve sosyal yapısına renk katan bazı ikonik yapılar vardır. Çoğu zaman bu alanların ardındaki hikâyeyi bilmeyiz. Şehrin vizyonuna ve görünümüne katkı sağlayan işlerin bir kısmında imzası bulunan Peker İnşaat ailesinden, Gökhan Peker ile Eskişehir'e sundukları katkılar üzerine konuştuk.

Gökhan Bey merhaba, okurlarımız için Peker İnşaat'ı ve benimsediği vizyonu anlatır mısınız?

1987 yılında başladığımız yolculukta, ilk günden bu yana güven, tutarlılık ve kaliteli iş yapma anlayışından vazgeçmedik. Yıllar içinde Eskişehir'de inşaat sektörünün gelişmesine aracılık eden, kente değer katmayı hedefleyen bir marka olma çabamızı kararlılıkla sürdürdük.

Her projede sorumluluk bilinciyle hareket ederek, insanların yaşam alanlarına dokunmanın ne kadar önemli olduğunun farkında olduk. Bu nedenle ürettiğimiz her yapıda, hem teknik hem sağlamlık hem de estetik açıdan en doğru sonucu ortaya koymayı amaçladık. Bizim için başarı, sağlam temeller üzerinde yükselen doğru ilkelerle anlam kazanıyor. Bugün hâlâ tüm çalışmalarımızın merkezinde bu anlayış var.

Hangi iş kollarında hizmet veriyorsunuz?

Faaliyet alanlarımız; özel amaçlı konut projelerinin yanı sıra, kamu kurum ve kuruluşları için yürüttüğümüz altyapı ve üstyapı çalışmalarını kapsıyor. Bu işleri gerçekleştirirken yılların getirdiği teknik donanım, birikim ve disiplinli çalışma kültürüyle toplum yararına en yüksek katkıyı sunmayı görev ediniyoruz.

Her projemiz bizim için bir imza niteliğinde. Doğru tasarlanan bir yapının, zamanla yaşam kültürünün ayrılmaz bir parçası haline geldiğine inanıyoruz. Bu nedenle inşa ettiğimiz her mekânın insanların hayatına gerçekten dokunması bizim için büyük önem taşıyor.

Teknolojiyi, estetiği ve mühendisliği bir araya getirerek değişen ihtiyaçlara yüksek kaliteyle yanıt vermek önceliğimiz. Hem yenilikçi hem de sürdürülebilir çözümler üretmek; bugünün beklentilerini karşılamakla kalmayıp gelecek nesillere bırakacağımız bir miras niteliği taşıyor.

Şimdi söyleşimizin asıl konusuna, Peker İnşaat'ın Eskişehir'in kültürel ve sosyal yaşamına katkı sunduğu projelere gelelim, nedir bu projeler?

Eskişehir için hayata geçirdiğimiz projeler arasında; 100 den fazla kent parkları, 100 den fazla köyümüze beton yol kaplaması, Okul inşaatları, Türk Kültür Evleri ve özellikle üç projemiz kentin sosyal, kültürel ve sanatsal dokusuna önemli katkılar sunuyor.

İlk olarak, Cumhuriyet'in 95. yılına özel olarak Odunpazarı Belediyesi'ne yaptığımız Cumhuriyet Parkı, 16 bin metrekarelik geniş bir alanda kentin yeni sosyal buluşma noktası haline geldi. Parkın merkezindeki Cumhuriyet Anıtı, hem tarihsel belleği canlı tutuyor hem de kentliler için bir anma alanı oluşturuyor. Müzikli ve animasyonlu gösteri havuzu, amfi tiyatro, çocuk oyun alanları, koşu parkurları ile düzenlenen etkinlikler, gösteriler ve toplu kutlamalar sayesinde şehrin kültürel dinamizmini destekleyen bir sahne işlevi görüyor. Bugün bu park, ailelerin, gençlerin ve ziyaretçilerin buluştuğu, şehrin ortak hafızasını taşıyan yaşayan bir mekân niteliğinde.

Diğer projelerimizden Botanik Park, Türkiye'nin en büyük dördüncü botanik alanı olmasının yanı sıra çevre

bilincinin güçlü bir sembolü olarak kentin kültürel gelişimine katkı sunuyor. Porsuk Çayı ile çevrelenen 45 bin metrekarelik alandaki 231 türden 70 bin bitki ve ağaçlarla düzenlediğimiz alan; ziyaretçilerin biyolojik çeşitliliği tanıma, doğa farkındalığı kazanma ve ekolojik kültür oluşturma imkânı sağlıyor. Türk bahçesinden Japon bahçesine, çiçek bahçesinden tropik seralara kadar her bölüm, farklı kültürlerin peyzaj anlayışını deneyimleme şansı da tanıyor. Sarmaşık tüneli ve çocuk

bitki labirenti gibi alanlar ise özellikle genç kuşaklarda doğa ile bağ kurma bilincini güçlendiriyor. Bu yönüyle Botanik Park, doğayı kent kültürünün bir parçası yapan bir öğrenme ve keşif alanına dönüşmüş durumda.

Diğer bir projemiz Seramik Park, aynı zamanda bir Açık Hava Müzesi kimliği taşıyarak Eskişehir'in sanat hayatında önemli bir yer edindi. Yenikent'te hayata geçirdiğimiz bu proje; 1500 kişilik amfi tiyatrosu, yürüyüş yolları, seramik heykelleri, 600 m^2'lik müzesi, çağdaş seramik eserlerinin sergilendiği alanları, atölyeleri ve kafeteryasıyla geniş kapsamlı bir kültür kompleksi oluşturuyor. Bu mekân, yerel ve ulusal sanatçıların eserleriyle zenginleşerek şehre açık bir sanat platformu sunuyor.

Projeyi özel kılan çevreci yaklaşım ise, kültürel etkiyi daha da anlamlı hale getiriyor. Parkın tamamı, bölgedeki seramik fabrikalarının atık malzemeleri yeniden değerlendirilerek tasarlandı. Mozaik tekniğiyle oluşturulan yürüyüş yolları, heykeller ve duvar panelleri hem estetik bir doku sağlıyor hem de sürdürülebilir tasarım anlayışının güçlü bir örneğini sunuyor. Film gösterimlerinden konserlere, atölyelerden sergilere kadar pek çok etkinliğin düzenlendiği Seramik Park, bugün Eskişehir'de sanatın sokakla buluştuğu, insanların kültürle iç içe zaman geçirdiği yaşayan bir kamusal mekâna dönüşmüş durumda.

Bence, bu bahsettiğim projeler, şehirde yeni alanlar yaratarak, Eskişehir'in kültürel kimliğini güçlendiren, toplumsal buluşmaları arttıran, sanatın ve doğanın günlük yaşamın bir parçası haline gelmesini sağlayan kalıcı şehir hafızaları kazandırdı.

Zaman zaman hepimizin deneyimlediği bu alanları inşa ettiğiniz için okurlarımız adına teşekkür ederiz, son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Bizim için inşaat, bir işten de öte kente duyduğumuz bir sorumluluğun yansımasıdır. Her projede estetiği, işlevi ve kamusal yaşamı güçlendirmeyi temel

alıyoruz. Cumhuriyet Parkı, Botanik Park ve Seramik Park gibi projelerle Eskişehir'in sosyal, sanatsal ve kültürel dokusuna katkı sunmaktan büyük bir gurur duyuyoruz. Şehrin belleğinde iz bırakan, insanların günlük hayatına değer katan her mekân bizim için gerçek anlamda başarı demektir.

Osmanlı'nın Mirası KARACAHİSAR KALESİ

Doç. Dr. Hasan Yılmazyaşar

Bilinen tarih değişmek üzere… Belki yarın, belki yarından da yakın.
Doç. Dr. Hasan Yılmazyaşar hocamızın önderliğinde bu dönüşüme küçük de olsa tanıklık etmek bizim için büyük bir gururdu.

Karacahisar Kalesi ve kalede yürütülen arkeolojik kazı çalışmalarının genel çerçevesini bizimle paylaşır mısınız?

Karacahisar Kalesi, Eskişehir merkezine 7 km uzaklıkta, 1010 metre yükseklikte yer alan bir Orta Çağ yerleşimidir. Stratejik konumu sayesinde Ankara, İstanbul ve Kütahya yollarını kontrol eden bir noktada bulunur. Karacahisar, 11.–14. yüzyıllar arasında Bizans, Selçuklu ve Osmanlı arasında sürekli el değiştiren önemli bir sınır yerleşimidir. İlk Osmanlı kroniklerinde ise 1288'de Osman Gazi tarafından fethedilen, 1299'da ilk hutbenin okunduğu, ilk sikkenin basıldığı ve Osmanlı Beyliği'nin kuruluşunun ilan edildiği yer olarak anlatılır. Bilimsel çalışmalar 1999'da Prof. Dr. Halil İnalcık'ın öncülüğünde başlamış,

Osmanlı öncesine ilişkin yazılı bilgiler sınırlı olsa da arkeolojik veriler kalenin 7. yüzyılın başlarından itibaren iskan edildiğini, Bizans döneminde aralıklarla kullanıldığını göstermektedir. 12. yüzyıl kaynaklarında adı geçen Dorylaion Kalesi'nin büyük olasılıkla Karacahisar olduğu anlaşılmaktadır.

2001'de yüzey araştırmalarından kazıya geçilmiş ve çalışmalar 2020'den beri tarafımca yürütülmektedir. Bulunlar sadece kaleye değil, Eskişehir'in Selçuklu, Bizans, Haçlı ve Osmanlı dönemlerine dair yeni bilgiler sunmuştur. Özellikle kaleden ele geçen Selçuklu sikkeleri, kentin Selçuklu varlığına ilişkin neredeyse kesintisiz bir kronoloji oluşturmuştur.

Karacahisar kazılarında şimdiye kadar elde edilen en çarpıcı bulgu hangisiydi?

Her bulgu değerli; ancak bilimsel açıdan en önemlisi Orhan Gazi'ye ait gümüş akçelerin bulunmasıydı. Bu sikkeler hem Osman Gazi'nin adı hem de ilk dönem kronolojisiyle ilgili literatürdeki bazı soru işaretlerini giderdi. Daha önce örnekleri müzelerde bulunsa da bu sikkelerin ilk kez bir arkeolojik kazıda ele geçmesi Karacahisar için özel bir anlam taşımaktadır.

Bu alanda yürüttüğünüz çalışmaları "Osmanlı Arkeolojisi" açısından nasıl konumlandırıyorsunuz?

Osmanlı arkeolojisi, dünyada da Türkiye'de de yeni tanımlanmaya başlayan bir araştırma alanıdır. Kuruluş dönemine dair yazılı kaynakların son derece az olması nedeniyle bu dönem bazı araştırmacılar tarafından "kara delik" olarak nitelenir. İlk kronikler 15. yüzyılın ikinci yarısında yazıldığından, arkeolojik veriler kuruluş sürecini anlamak açısından kritik önemdedir.

Bu nedenle Prof. Dr. Halil İnalcık'ın Karacahisar'da kazıları başlatma girişimi

tarihsel açıdan son derece değerlidir. Bugün Osmanlı dönemine odaklanan az sayıdaki kazı arasında Karacahisar, Osmanlı Beyliği'nin kuruluş evresine yönelik tek arkeolojik çalışma olması bakımından benzersizdir.

Kazı yöntemlerinizde özellikle üzerinde durduğunuz bilimsel yaklaşım nedir?

Kazılar, Türkiye ve dünyada kabul edilmiş bilimsel yöntemlere göre yürütülmektedir. Alan ölçülebilir karelere ayrılır, her kare ve her tabaka ayrı birim (context) olarak değerlendirilir ve üstten alta doğru sistemli biçimde kazılır. Belgeleme, fotoğraf, çizim, koordinatlandırma, konservasyon ve envanterleme süreçleri eş zamanlı ilerler.

Karacahisar'a özgü en önemli fark, yoğun sikke buluntuları nedeniyle toprağın tamamen elenmesi gerekliliğidir. Geleneksel elekler yetersiz kalınca Anadolu Üniversitesi atölyesinde özel bir metal elek sistemi tasarladık. Bu sistem, beşik düzeni ve mekanizması sayesinde toprağın eksiksiz elenmesini sağladı ve buluntuların kaçma riskini tamamen ortadan kaldırdı.

Karacahisar Kalesi üzerinde çalışmak, bir arkeolog ve sanat tarihçisi olarak sizin için ne ifade ediyor?

Yaklaşık 30 yıldır Türkiye'nin farklı bölgelerinde kazılara katıldım ve her birinde ilk adımda aynı heyecanı duydum. Karacahisar'da bu heyecan daha da güçlü; çünkü Osmanlı'nın ilk fethini, ilk yerleşimini ve yazılı kaynağı olmayan bir döneme ait bilinmeyenleri aydınlatma ihtimali burada somutlaşıyor. İlk gün ne hissediyorsam bugün de aynısını hissediyorum.

Karacahisar'ın Eskişehir'in kültürel mirasındaki yeri sizce nasıl?

Eskişehir'in çok eski çağlardan beri iskan gördüğü bilinir; ancak Bizans ve Selçuklu dönemlerine ait yapılar büyük ölçüde günümüze ulaşmadığı için bu dönemler hakkında sınırlı bilgiye sahibiz. Alaaddin Camii'nin minaresi Osmanlı öncesinden kalan tek yapıdır. Oysa 1272 tarihli Caca Bey Vakfiyesi, şehirde 17 mescidin varlığından söz eder.

Bu nedenle Eskişehir'in Osmanlı öncesi dokusunu anlamak zordur. Ancak Osmanlı'nın bu bölgedeki gerçek çıkış noktası Karacahisar'dır. İlk hutbenin okunduğu, ilk kadının görevlendirildiği ve kuruluşun ilan edildiği yer olan Karacahisar, kentin tarihini anlamak için anahtar niteliğindedir. Yaklaşık 1500 sikke ve diğer bulgular, hem kalenin hem de Eskişehir'in tarihine ışık tutmaktadır.

Karacahisar Kalesi kazılarında gelecek hedefleri nelerdir?

Kazılar; Kültür ve Turizm Bakanlığı, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir Valiliği, Türk Tarih Kurumu ve Büyükşehir Belediyesi'nin destekleriyle yürütülmektedir. Hedef; kaleyi bilimsel olarak tüm yönleriyle ortaya çıkarmak, doğru restorasyonla ayağa kaldırmak ve alanı yaşayan bir kültürel miras ve turizm merkezi hâline getirmektir. Bu, bilimsel bir proje olmanın ötesinde ortak bir sorumluluktur.

Son olarak, Karacahisar Kalesi üzerine çalışan genç bilim insanlarına ne söylemek istersiniz?

Karacahisar sadece bir kale değil; Osmanlı'nın kuruluş hikâyesinin başladığı ve Eskişehir'in hafızasının oluştuğu özel bir yerdir. Burada yapılacak her kazı, geçmişle kurulan bir köprü ve yeni bilgilere açılan bir penceredir. Bilimin disiplininden kopmadan, merakınızı ve heyecanınızı koruyarak sorumlulukla çalışmanızı dilerim.

Özlem'le Geziyorum

Eskiden kartpostallar vardı. Şehrin önemli noktalarında üst üste dizilmiş hâlde alıcılarını beklerlerdi. Önünde durur, içlerinden bir manzara seçerdiniz. Sakarıkaracaören işte tam o kartpostallardan biri gibi… Dağların arasından kıvrılarak inen, ağaçların örttüğü bir vadiyi andıran yolları özellikle Eskişehir'den yola çıkanlar için daha da etkileyici.

Geçen hafta, "Özlem'le Geziyorum" bölümümüzün Aralık sayısı için ekibimle Sakarıkaracaören'e konuk olduk. Sonbaharın eşsiz renklerine bürünmüş uzun ve dolambaçlı yollar, şehirden uzaklaştıkça içimizi daha da huzurla dolduruyordu. Öyle güzeldi ki sık sık durup manzarayı izledik; bu molalarda sizler için bol bol fotoğraf çektik. Köye yaklaşırken, dağların zirvelerine doğru uzanan yol boyunca ağaçların arasından beliren görüntüler bizi her seferinde biraz daha büyüledi. Yolculuğun etkisi içimde hâlâ sıcakken, hissettiklerimi sizlere aktarmak için bilgisayarın başına geçtim. Kelimeler parmaklarımdan dökülürken, sadece anlattıklarımla değil, çektiğimiz fotoğraflarla da o anları size ulaştırmak istedim.

Gölün hemen yamacına kurulmuş köy, en güzel göründüğü noktada bizi durdurdu. Sarı, turuncu ve yeşilin her tonuna bürünmüş manzaranın etkisinden kolayca çıkamadık. Fotoğraflarımızı çektik ama köye doğru ilerlerken ağaçların arasından yansıyan göl ışığı, taş evlerin dokusu ve silüetlerin göle düşen görüntüsü adeta bir Bob Ross tablosunu andırıyordu. Sonra köyün derinliklerine, kalbine doğru ilerlemeye başladık. Eskinin eskimediği, köy yaşantısının sıcaklığını hissettiren o doğal atmosfer bizi içine çekti. Keçileriyle yol kenarında ilerleyen bir amcanın köy meydanını tarif eden sözleriyle yolumuza devam ettik. Dar sokaklarda yürüdükçe uzaktan hissettiğimiz hu-

zur daha sıcak, daha samimi bir hâl aldı. Taş evlerin arasında sessizce akan yaşam, ritmini kendi halinde sürdürüyor gibiydi. Bir fotoğrafçı olarak rahatlıkla söyleyebilirim ki, sabahın ilk ışığından akşamın son parıltısına kadar göl; değişen renkleriyle gerçek bir film sahnesine dönüşüyor. Fotoğraf için göl kıyısı, eski evlerin olduğu sokaklar

ve köyün üst tarafındaki yüksek açı mutlaka görülmesi gereken yerler. Ancak manzaradan daha değerli bir şey vardı: köy insanının sıcacık misafirperverliği. Bu sıcaklığın kapısını bize ilk aralayan kişi Esengül Hanım oldu. Köyün günlük yaşamını, insanların rutinlerini, komşuluk ilişkilerini ve Sakarıkaracaören'de hayatın nasıl aktığını öyle içten anlattı ki yapıları değil, hikâyeleri görmeye başladık.

Göl kenarında yaşamanın nasıl bir his olabileceğini düşünürken, suda süzülen bir kayık objektifime takıldı. Köyün yansıması üzerinde ilerleyen ailenin fotoğrafını çekerken, mutluluklarının bana da geçtiğini hissettim.

Bir süre önce geçtiğimiz meydandan bu kez sohbet eden köylülerin sesleri geliyordu. Yanlarına gittiğimde sıcak karşılama orada da sürdü. Selamlaştık. Sıcacık fırından yeni çıkmış bazlamaların kokusu havayı dolduruyordu; insanlarla birlikte o sıcaklık içimize de yayıldı. Yüce Anadolu insanı her zamanki gibi elindekini gönülden paylaştı. Sıcacık ekmeğin kokusu, sohbetin samimiyetiyle birleşince gezinin en unutulmaz anlarından biri ortaya çıktı. Sohbet ilerledikçe Nedret Bey ve ailesiyle tanıştık. Bize Gökçekaya Barajı'nın köy için önemini, dededen toruna üç nesildir barajda çalıştıklarını ve suyun köyün hafızasında nasıl bir yer ettiğini anlattı. Bir barajın üç kuşaktır köyün yaşamını besliyor olması gerçekten etkileyiciydi. Sohbet öyle derin ve içtendi ki bir sonraki ziyaretimizi planlayarak oradan ayrıldık.

Beni en çok etkileyen his ise Sakarıkaracaören'in sanki zamanın başka bir dönemine aitmiş gibi oluşuydu. Kıvrımlı dağ yollarından inip, ağaçların arasından belirip kaybolan göl ve köye varmanın yarattığı o zaman tüneli hissi, uzun süre aklımdan çıkmayacak. Doğallığın içinde kendine yer açmış bu köyün çok daha fazla ziyaretçiyi hak ettiğini düşünüyorum.

Hazırlayan: Özlem Aslan

Kızılinler'den Questa'ya,
Şifalı Suyun Yolculuğu

Eskişehir'deki İtalyan esintisi Questa Thermal ve Spa Hotel'deyiz. Atmosferinin büyüsü ve doğanın içindeki yapısı, sonbaharın renklerine uygun ve uyumlu bir huzur veriyor. Kısa bir yolun ardından şehirden çok uzak olmayan ama şehir karmaşasından oldukça uzak otele geliyoruz. Bizi otelin Misafir İlişkileri Sorumlusu İrem Hanım karşılıyor. Kendisini yakalamışken birkaç soru da ona soruyoruz:

Müşteri İlişkileri Sorumlusu - İrem Güney

Spa deneyimini diğer tesislerden ayıran en önemli özellik sizce nedir?

Bizi diğer tesislerden ayıran en önemli özelliğimiz, özellikle personelimizin güler yüzlü ve misafirperver olmasıdır. Sıcakkanlı bir ortam sunarak, insanların kendilerini kendi evlerinde gibi hissedip rahat ve doğal davranabilmelerini sağlamayı amaçlıyoruz. Ayrıca masajın ve kese-köpük gibi hizmetlerin sessizlik ve rahatlık içerisinde alınabileceği bir ortam sunuyoruz. Misafiri kendi evinde gibi hissettirmek bizim için en temel önceliktir.

Bir Misafir İlişkileri Sorumlusu olarak tesisinizdeki misafir memnuniyeti oranları hakkında bilgi verebilir misiniz?

Misafir İlişkileri Sorumlusu olduğum için gönül rahatlığıyla söyleyebilirim ki, misafirlerimizin herhangi bir olumsuz tecrübe yaşaması beni çok yakından ilgilendiriyor. Bu nedenle misafir memnuniyeti oranımız %99.5 ve belki daha yüksektir. Olumsuz durumlarla karşılaşmıyoruz diyebilirim. Tesisimize gelmek isteyenler gönül rahatlığıyla gelebilirler. Bu arada adım İrem, gelirlerse burada oluyorum genelde, bir çay/kahve de içeriz. Misafirlerimize yardımcı olmaktan mutluluk duyarım.

Adesso Spa Müdürü - Hilal Kıtay

Spa merkezinizdeki termal şifalı su hakkında bilgi verebilir misiniz?

Biz Questa Thermal & Spa Hotel'de kullandığımız şifalı suyu, Eskişehir'in Kızılinler köyündeki doğal jeotermal sistemden doğrudan otelimize alıyoruz. Topraktan gelen bu termal su, yüksek mineral seviyesi sayesinde vücudun doğal dengesini destekleyen, yenileyen ve cilt üzerinde iyileştirici etkiler sunan bir nitelik taşıyor.

Peki, bu suyun ne gibi faydaları var? Tam olarak nelere iyi geliyor?

Termal su özellikle kas ağrıları, bel ağrıları, ameliyat sonrası iyileşme dönemi, yumuşak doku rahatsızlıkları ve vücutta iltihap bulunan bölgeler için oldukça faydalı. Suyun sıcaklığı (38°C – 42°C arası), cildin kendini yenilemesine ve onarım sürecinin hızlanmasına da yardımcı oluyor.

Spa terapistlerinizin eğitim ve uzmanlık alanları hakkında bilgi verir misiniz?

Terapistlerimiz Uzak Doğu'daki okullarda profesyonel eğitim almış kişilerden oluşuyor. Hizmetlerimiz arasında ağırlıklı olarak medikal masajlar yer alıyor. Bunun yanında aromaterapi gibi daha yumuşak dokunuşlu masaj seçeneklerimiz de mevcut. Aromatik yağlar hem vücudu rahatlatıyor hem de misafirin zinde kalmasına yardım ediyor. Ayrıca orta baskılı klasik masajlarımız ve terapistlerimizin kendi ülkelerinde uzmanlaştığı, daha güçlü baskı tekniğine sahip Bali masajımız da bulunuyor. Bölgesel masaj seçeneklerimiz de mevcut.

Müşterilerinize masajlar dışında hangi alanlarda hizmet veriyorsunuz?

Spa merkezimizde hizmet çeşitliliğimiz oldukça fazla. Misafirlerimiz Türk hamamını kullanabilir, tercihine göre saunadan yararlanabilir. Ayrıca sağlıklı solunum ve rahatlama için tuz odamız bulunuyor ve tüm misafirlerimize öneriyoruz. Dinlenmek isteyenler için dinlenme alanımız da mevcut. Ancak en çok tercih edilen hizmetimiz, elbette doğal termal suyumuz.

Masaj dışında kese–köpük hizmetiniz var mı?

Evet, misafirlerimiz masaj almasa bile terapist eşliğinde kese–köpük hizmetinden yararlanabiliyor. Genellikle önce kese–köpük yapılarak vücuttaki ölü derinin atılması sağlanıyor. Bu işlem sonrasında masaja geçildiğinde kullanılan yağlar cilt altına çok daha etkili biçimde nüfuz ediyor.

Termal suyun hijyeni konusunda ailelere iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Özellikle çocuklu misafirlerimizden bu konuda sorular alıyoruz. Biz spa merkezimizde kesinlikle şebeke suyu kullanmıyoruz. Kızılinler'den boru hattıyla gelen, kükürt ve mineral seviyesi yüksek, doğal kızıl renkte ve tortulu bir termal su kullanıyoruz. Hijyen açısından gönül rahatlığıyla tercih edebilirsiniz. Sadece 0–6 yaş arası çocukların bu suyu yutmamalarına dikkat edilmesini rica ediyoruz.

Son olarak, misafirlerinize iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Dinlenmek, huzurlu bir ortamda vakit geçirmek, ruhunu tazelemek ya da kısa bir kaçamak yapmak isteyen herkesi Questa Thermal & Spa Hotel'e bekliyoruz. Buradan ayrılan misafirlerimiz genelde son derece memnun ve yenilenmiş hissediyorlar.

Hazırlayan: Özlem Aslan

Röportaj: Hilal Özbey

Eskişehir'in Geçmişine Açılan Kapı: Kızılinler

Kızılinler köyünün Eskişehir'in geçmişine açılan bir kapı olduğunu köy hakkında araştırma yapmaya karar verdiğimde fark ettim. Hâlâ Friglerin izlerini taşıyan köyde geçmişe çıktığım yolda beni şaşırtan bir çok tarihsel gerçekle karşılaştım. Günümüzde birçok konu başlığı ile anılıyor Kızılinler. Mesela şifalı suyu, kaya tırmanışı, bisiklet rotası, verimli toprakları ve tarım alanları, Porsuk nehrinin suladığı toprakları, doğal güzellikleri, biz fotoğrafçılara oldukça fazla fotoğraf veren yapısı ve köye adını veren kızıl mağaraları. İnanılmaz bir zenginlik şehrin 10 kilometre uzağında ziyaretçilerini bekliyor.

Bugün size Kızılinler köyünde çekmeye başladığımız ve çekimlerinin hala devam ettiği belgeselden bahsetmek istiyorum. Özellikle geçmişin tozlu sayfalarında şifalı topraklar olarak anılan ve günümüzde de şifa arayanların uğrak yerlerinden olan bu topraklardan çıkan termal sudan bahsedeceğim.

Kızılinler'in Şifalı Sırrı: Zamanın Derinliklerinden Gelen Su

Kızılinler köyü, Eskişehir'in yakınındaki bir doğa harikası olmasının ötesinde, binlerce yıllık tarihin canlı bir kapısıdır. Friglerden Osmanlı'ya kadar pek çok medeniyetin izlerini taşıyan bu toprakların en büyük sırrı, şifalı termal suyudur. Bu bereketli vadinin kaynağından fışkıran sıcak su aynı zamanda Frigya'nın kutsal ritüellerinin, Bizans İmparatorluğu'nun önemli bir termal merkezi olmasının ve Osmanlı Devleti döneminde "âb-ı şifa" (şifa suyu) olarak anılmasının mirasıdır. Tarihin her döneminde, romatizmal hastalıklardan cilt rahatsızlıklarına kadar birçok derde deva olduğuna inanılmıştır.

Modern analizler, suyun içerdiği kükürt, sodyum ve bikarbonat gibi zengin minerallerle, geçmişin "şifalı topraklar" tanımını doğrular niteliktedir. Yüzeydeki kızıl mağaraların rengini veren demir oksidin ve suyun elementlerinin binlerce yıllık döngüsü, Kızılinler'i adeta bir doğal eczane haline getirmiştir

Kızılinler'e attığınız her adımda, ayağınızın altındaki bu sıcaklık, Friglerin taptığı, Bizanslıların arındığı ve Osmanlıların şifa aradığı aynı kadim kaynaktan beslenerek, geçmişle bugün arasında güçlü bir bağ kurar.

ESKİŞEHİR

KÖPRÜBAŞI
SÜRÜCÜ KURSU

"liderlik vasfımız"

MOTOSİKLET - OTOMOBİL - OTOBÜS
KAMYON - TIR - KARAVAN

B SINIFI ENGELLİ EHLİYETİ

koprubasi.surucukursu
www.koprubasisurucukursu.com
0222 221 11 44 - 0532 178 18 90
Mustafa Kemal Paşa Mh. Köprübaşı Cd. Çıkıllılar İş Hanı No:13 Kat:3 **TEPEBAŞI ESKİŞEHİR**

Uzmanına Sorduk

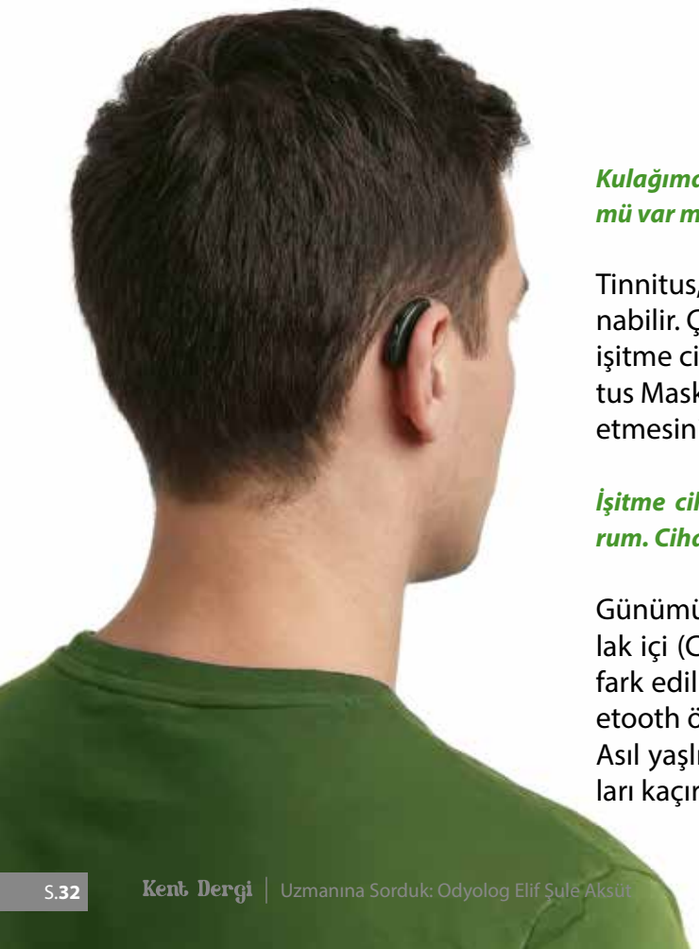
Odyolog Elif Şule Aksüt
Görkem İşitme Merkezi Yetkilisi

İşitme Cihazları ve Sağlığına Dair Kritik 5 Soru

Sohbetlerden sürekli kaçmak, televizyonun sesini sürekli yükseltmek veya kulağınızdaki o can sıkıcı çınlama... Bunlar sadece 'yaşlanmak' değil, hayat kalitenizi düşüren ciddi problemlerdir. İşitme cihazları artık 'kaba bej kutular' değil, hayat kalitenizi geri getirecek görünmez teknolojilerdir. Görkem İşitme cihazı merkezleri olarak 15 yılı aşkın tecrübemiz ile sizlerden en sık aldığımız 5 kritik soruyu yanıtladık.

> **Dünyada**
> **Her 5 Kişiden 1'i**
> **İşitme Kaybı Yaşıyor**

Kulağımdaki sürekli çınlama (Tinnitus) geçici mi? Bu durumun kalıcı bir çözümü var mı?

Tinnitus, genellikle kalıcı bir durumdur, ancak yönetilebilir ve baskılanabilir. Çoğu zaman altta yatan bir işitme kaybının belirtisidir. Modern işitme cihazları, ses üreterek çınlama sesini arka plana atabilen "Tinnitus Maskeleme" özelliğine sahiptir. Bu terapi, beyninizin çınlamayı fark etmesini azaltarak yaşam kalitenizi ciddi ölçüde yükseltir.

İşitme cihazı takmak istemiyorum çünkü yaşlı görünmekten endişe ediyorum. Cihazlar dışarıdan çok belli oluyor mu?

Günümüzde işitme cihazları, birer görünmez teknoloji harikasıdır. Kulak içi (CIC) modellerimiz o kadar küçüktür ki, dışarıdan bakıldığında fark edilmeleri neredeyse imkansızdır. Yapay zeka destekli ayrıca Bluetooth özellikli yeni nesil cihazlar, kablosuz kulaklık görünümündedir. Asıl yaşlılık belirtisi cihaz takmak değil, sosyal ortamlarda konuşulanları kaçırmak ve sürekli "Ne dedin?" diye sormaktır.

“UNUTMAYIN!
İşitme Kaybı Dünyada En Yaygın 3. Sağlık Sorunudur”

Çocuğumun işitme cihazı okulda ve oyun oynarken zarar görür mü? Aktif bir çocuğun günlük yaşamına ve öğrenme sürecine uyum sağlar mı?

Çocukların cihazları düşürmesi, ıslatması veya zorlaması yaygındır. Bu nedenle günümüz cihazları suya, toza ve darbelere karşı ekstra dayanıklı üretiliyor. En önemlisi, modern işitme cihazları özel eğitim teknolojileriyle entegre edilebilir. Öğretmenin sesini doğrudan çocuğun cihazına aktaran FM sistemleri sayesinde, çocuğunuz gürültülü sınıf ortamında bile dersi kaçırmadan, tam odaklanma ile takip edebilir.

Yaşa bağlı işitme kaybı (Presbiakuzi) doğal bir süreç mi, yoksa tedavi edilmeli mi? Cihaz kullanmak bu süreci yavaşlatır mı?

Yaşa bağlı işitme kaybı evet yaygın bir süreçtir, ancak tedavi edilmelidir. İşitme cihazı kullanmak, sadece daha iyi duymanızı sağlamaz, aynı zamanda ses sinyallerini sürekli olarak beyninize ileterek beynin ‘duyma merkezini’ aktif tutar. Bilişsel gerilemeyi yavaşlatmada kritik bir rol oynar.

İşitme cihazı fiyatları çok yüksek mi? SGK işitme cihazı maliyetine destek oluyor mu?

İşitme cihazları, sağladığı yaşam kalitesi düşünüldüğünde bir maliyet değil, danışanın kendisine yapacağı bir yatırımdır. SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), belirlenen rapor ve şartlar dahilinde cihaz alımınıza destek (katkı payı) sağlamaktadır. Ayrıca merkezlerimiz, 5 farklı ödülü ile hem doğru cihaz seçimi hem de bütçenize uygun farklı teknoloji seviyelerinde çözümler sunmaktadır.

Burcu Güzekin

Seramiğin Torna Yolculuğu

Burcu Hanım, sizinle daha önce "Şehrin Ateşi" çalıştayında tanışmıştık. Orada sizi çektiğimiz fotoğraflar da sergilenmişti. Şimdi ise atölyenizdeyiz ve görüyorum ki gerçekten ömrünü bu işe adamış birisiniz. Seramik ile tanışmanız nasıl oldu? Bu yolculuğa sizi en çok ne motive etti?

Ben 1986, Eskişehir doğumluyum. Aslında bir çiftçi kızıyım. Toprakla oynamam, çamurla tanışmam çocukluğuma dayanıyor. Abim seramik mühendisiydi, onun sayesinde bu alanı tercih ettim ve Kütahya Meslek Yüksekokulu Seramik Bölümü'nden mezun oldum. Ancak asıl dönüm noktam, camiada "Efsane Mehmet" lakabıyla tanınan Mehmet Yıldırım ustadan 4 yıl boyunca ders almamdır. Onun rahle-i tedrisatından geçtikten sonra kendi atölyemi, "Burcu Güzekin Pottery"yi kurdum ve çalışmalarıma burada devam ediyorum.

Çalıştığınız alan ağırlıklı olarak çömlekçi tornası. Bu alanın özellikleri nelerdir? Neden bu zorlu yöntemi seçtiniz?

Çömlekçilik, insanlık tarihinin en eski sanat dalıdır; geçmişi Neolitik döneme, Milattan Önce 7000'li yıllara kadar dayanır. Ben bu unutulmaya yüz tutmuş sanatı yaşatmaya çalışıyorum. Tabii zorlukları var; torna güce, sabra ve emeğe dayalı bir iştir. Hemen sonuç alamazsınız. Örneğin bir öğrenci geldiğinde "Hemen yapalım, hemen öğrenelim" istiyor, ama bu mümkün değil. Çamuru yoğurmanız, merkezlemeniz, sabitlemeniz ve şekil vermeniz gerekir. Bunların hepsi ciddi bir zaman ve tecrübe ister.

Çömlek yaparken kullandığınız çamur, bildiğimiz çamurdan farklı sanırım. Nedir bu karışımın sırrı?

Evet, herhangi bir çamur değil. Bu karışım; kil, kaolin, feldspat, dolomit, talk ve suyun belirli oranlarda birleşmesiyle elde ediliyor. Doğada hammadde olarak bulunsa da, torna çamuru özel olarak vakumlanmış halde gelir. Çamurun rengi içindeki bileşenlere göre değişir; örneğin kırmızı çamurda demir oksit oranı fazladır, beyazda ise çok düşüktür. Pişme dereceleri ve fırın atmosferi de çamurun nihai karakterini belirler.

Pişirim demişken, günümüzde hangi teknikleri kullanıyorsunuz?

Ben hem elektrikli fırın kullanıyorum hem de Raku pişirim tekniği gibi daha artistik yöntemleri tercih ediyorum. Raku, Japon kökenli bir tekniktir ve açık alanda, ateşin içinde yapılır. Ayrıca sır üstü teknikler, lüster veya sagar gibi farklı yöntemlerle de çalışıyorum. Artistik sırlar benim için daha ön planda.

Hazırlayan : Ufuk Akçay

Geleneksel sırlar ile artistik sırlar arasındaki fark nedir? Neden kullanım eşyası yerine daha çok dekoratif eserlere yöneliyorsunuz?

Kullanım amaçlı (gıda ile temas eden) sırlarda sağlık açısından çok dikkatli olunması gerekir. Kurşun oranı, insan sağlığına zararlı olabilir. Ben daha çok artistik efektler veren sırları seviyorum. Bu sırlar bazen kurşun veya metalik oksitler içerebiliyor, bu yüzden gıda tüketilen kaplarda kullanılmasını tercih etmiyorum. Ben bir kupadan ziyade, sanatsal değeri olan, izleyene bir duygu geçiren objeler üretmek istiyorum.

Eserlerinizde tarihsel figürler ve semboller görüyorum. Özellikle hayvan figürleri ve eski alfabeler dikkat çekiyor. Şu an üzerinde çalıştığınız özel bir proje veya tema var mı?

Tarihi değerleri ve köklerimizi günümüzde yaşatmayı seviyorum. Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nden ilham alarak yaptığım çalışmalarım var. Göktürk alfabeleri, çivi yazıları ve Frig Vadisi'nden esinlendiğim figürler üzerine çalışıyorum. Hayvan figürlerinde ise özellikle keçileri kendime yakın hissediyorum. Tarihte Türkler, savaş sırasında düşmanı korkutmak için keçilerin boynuzlarına bez bağlayıp yakarak üzerlerine salarlarmış. Düşman, karşıdan gelen bu alevli orduyu görünce korkup kaçarmış. Bu güç ve zeka sembolizmi hoşuma gidiyor, bu yüzden eserlerimde sıkça yer veriyorum.

Atölyenizde eğitimler de veriyorsunuz. Öğrenci yetiştirme süreci nasıl işliyor?

Evet, ama ben "elle şekillendirme" dersleri vermiyorum, doğrudan çömlekçi tornası eğitimi veriyorum. Bu zor bir süreç. İnsanlar bir haftada öğrenmek istiyor ama ben "35 ders" gibi bir standart koyuyorum. Çünkü ilk aşama olan "öküz başı" dediğimiz çamur yoğurma aşamasında bile hava kalması çok kritiktir. Sonra merkezleme gelir ki, çamur kaçarsa form bozulur. İnsanlara bu sabrı ve çömlekçiliğin bir süreç olduğunu aşılamaya çalışıyorum.

Aynı zamanda "Kültür ve Turizm Bakanlığı Sanatçısı" unvanına sahipsiniz. Bu unvan ne anlama geliyor?

Kültür ve Turizm Bakanlığı Sanatçısı" olmak, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından verilen Sanatçı Tanıtma Kartı'na sahip olmak anlamına geliyor. Bu kart, sanatçının kendi alanında belirli bir yetkinliğe ulaştığını ve devlet nezdinde resmî olarak tanındığını gösteren bir belgedir. Bakanlığın yaptığı değerlendirmeler sonucunda verilen bu ünvan, sanatçının hem mesleki üretimini hem de sanat alanındaki katkılarını doğrular niteliktedir. Bu statü, kimi zaman kültürel projelerde, etkinliklerde ve bürokratik süreçlerde sanatçının işini kolaylaştıran bir resmî kimlik işlevi de taşır.

Son olarak, Odunpazarı'nda, bu tarihi atmosferde üretmek size ne hissettiriyor?

Ben aslen buralıyım, köklerime, toprağıma geri dönmüş gibiyim. Bu tarihi dokuda, insanlık tarihinin en eski sanatını icra etmek benim için büyük bir tutku. Bir vazoyu herkes satabilir ama ben içine duygumu, tarihimi ve emeğimi katarak, fabrikasyon olmayan, yaşayan eserler üretmenin peşindeyim.

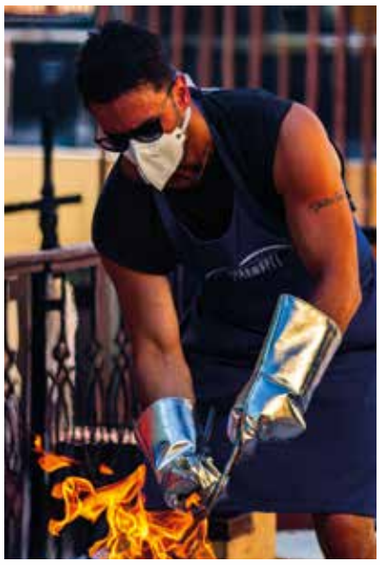
Buğra Özer

Kile Ruh Üflemek

Buğra hocamızı "Şehrin Ateşi, Seramik Pişirme Teknikleri Çalıştayı" sırasında hazırladığımız fotoğraf sergisi çekimlerinde tanıdım. Plastik sanatların bir dalı olan seramikle, hayal gücünün ve bilinçaltının yansımalarıyla ürettiği eserlerine hayranlık duydum. Bugüne geldiğimizde dergimizin ilk sayısında kendisine ve sanatsal bakış açısına yer vermek istedim. Sözü çok uzatmadan sizleri hocamızla gerçekleştirdiğimiz söyleşiyle baş başa bırakıyorum.

Eserleri *üretirken motivasyonunuz ne oluyor?*

Aslında çalışmalarımı Antroposen dünyanın bir yansıması olarak anlatabilirim. Her bir figür, bireylerin yalnızlaşmasıyla alakalı, hayvanlarla anlatılmış bir metafordur. Bir araya geldiklerinde bir topluluk, bir kolektif ve bir bütünlük oluşturuyorlar.

Aynı zamanda, yüzeyde oluşan bu rastlantısal renkler, fırının içerisinde, elbette bizim ufak dokunuşlarımız olsa da, pişirimlerin rastlantısallığıyla da formların vermek istediğim duygu durumunu çok güzel destekliyor. Bazı yerlerdeki narin görüntü, beyazla ve siyah-beyazın kendi içinde yarattığı kontrastla ortaya çıkıyor. Buradaki duygusal, dramatik görüntüyü ortaya koyarken... muzip duruşlu bir figürde bile bir okuma yapmak mümkün. Çünkü bireysel olarak farklı farklı şeyler üzerine okumalar yapabiliriz. Bu gerçekten bir muziplik mi, yoksa yalnızlığın verdiği histen kurtulmayı mı düşünüyor? Bir uçurumun kenarında duruyor gibi de düşünebilirsiniz. Ama bu parçadaki sarı renk, ondaki daha pozitif enerjiyi karşı tarafa yansıtıyor ve daha eğlenceli bir hale getiriyor.

Peki, bunları bir evren içerisinde var olan, yaşayan figürler olduğunu söyleyebilir miyiz?

Aslında şöyle; yarattığım her çalışma kendi içinde bir döneme ait diyebilirim. Haddim olmayarak ama, Picasso'nun kendi içindeki o mavi ve pembe dönemleri gibi. O dönemin kendi içerisindeki bir evreni olmuş olabilir. Çünkü yaptığım her çalışmanın kendi içinde bir bütünlüğü var. Bu sempozyum için özel çalıştığım bu serinin kendi içinde bir evren yarattığını söyleyebilir miyiz? Evet, bence yarattı. Evrenin parçası diyebiliriz.

Bir duygusallık geçiyor. Ben izleyici olarak baktığımda burada hissettiğim çeşitli duygular var. Sanatı, bu bakış açınızdan tanımlayacak olursak, ne diyebilirsiniz bununla alakalı?

Sanat kesinlikle bireyin iç dünyasının yansımasıdır, bu çok aşikar. Her sanatçı, içinde bulunduğu toplumun, dönemin, o "Zeitgeist" dedikleri ruhunu yansıtıyorsa... Bu dönemin ruhu sadece sosyo-politik veya kültürel bağlamda değil, sanatçının kendi içindeki duygulanımıyla da alakalıdır.

Örneğin, iki yıl önce annemi kaybettim. O ara yaptığım çalışmaların hepsi anneme ithaftı ve gerçekten o anki duyguların yansımasıydı. Benim avatarlarımsa hâliyle hayvanlardı. Şu anda da, üzerinden iki yıl geçmesine rağmen, galiba (bunu bilinçli bir şekilde yapmıyorum) hâlâ bence o hüzünlü duruşlar devam ediyor. Her ne kadar hayatına devam eden bir süreç gibi olsa da, yine de bence o duygusallığı yansıtıyor diye düşünüyorum.

Rattan
Dokulu Tablo
Linol Baskı
Diorama
Mozaik
Suluboya
Punch
Resim
Vitray
Seramik
Çikolata
"sanat ürettiğimiz workshop'larımıza bekliyoruz"
craft &co
WORKSHOP SPACE
0530 0659 059 | 0533 2007 752
craftandcoworkshopspace
craftandcoshop

Ayın Fotoğraf Durağı
KINIK

Bilecik'in doğasıyla olan bağımız yıllardır sürüyor. Kamplar, yürüyüş rotaları, bisiklet turları derken, "Neden fotoğraf makinelerimiz yanımızdayken yanından geçip gittiğimiz bir köyü gezmiyoruz?" dedik. Toprak insanı çağırır derler ya, tam da öyle oldu. Toprağın suyla buluştuğu, yoğrulduğu ve ateşle şekillendiği bir yer olan Kınık köyüne yol aldık.

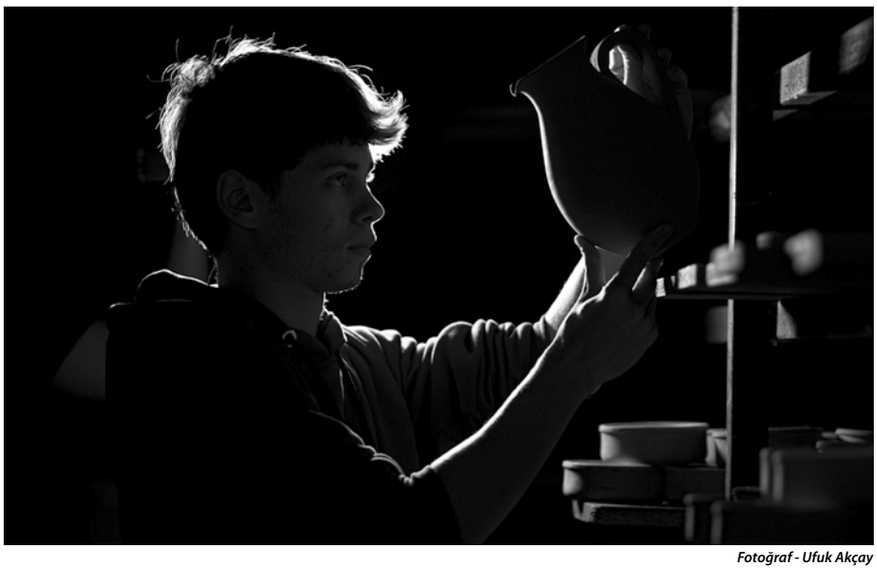

Fotoğraf - Ufuk Akçay

Fotoğraf - Akif Suna

Gittiğimiz gün köy meydanı oldukça kalabalıktı. Mehter takımının asırlardan süzülüp gelen ritimleri, onlara eşlik eden turistler, yerel halk ve çocukların enerjisi caddelere, evlere, sokaklara yayılmıştı. O canlı kalabalığın arasında kendimizi köyün ruhuna bırakırken, keşfe meydandan başlayıp yavaş yavaş ıssızlaşan ara sokaklara doğru ilerledik.

Fotoğraf - Ufuk Akçay

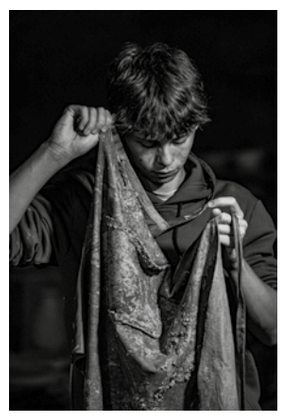
Fotoğraf - Akif Suna

Sonra bir seramik atölyesine rastladık. İçeri girdiğimizde loş ışığın içinde önlüğünü kuşanmış, elinin çamuruyla alın terini birleştiren genç bir çırakla, Mert'le tanıştık. Bizi atölyesine buyur etti. Kısa bir sohbetin ardından, yeniden tezgâhının başına geçti.

Binlerce yıldır nesilden nesile aktarılan seramiğin zanaattan sanata dönüşümüne tanık olmanın ve o anları fotoğraflamanın verdiği mutlulukla geri döndük.

Fotoğraf - Özlem Aslan

Fotoğraf - Ufuk Akçay

Yenibağlar Mahalesi Seylap Caddesi No:2/B
Tepebaşı Eskişehir - 0222 323 44 63

urfasofrasi.eskisehir

+90 216 641 02 75 - www.**best-elektrik**.com.tr - info@best-elektrik.com.tr
Mehmet Akif Mahallesi Recep Ayan Caddesi Zirve Sokak. No:6/2
Çekmeköy / İSTANBUL